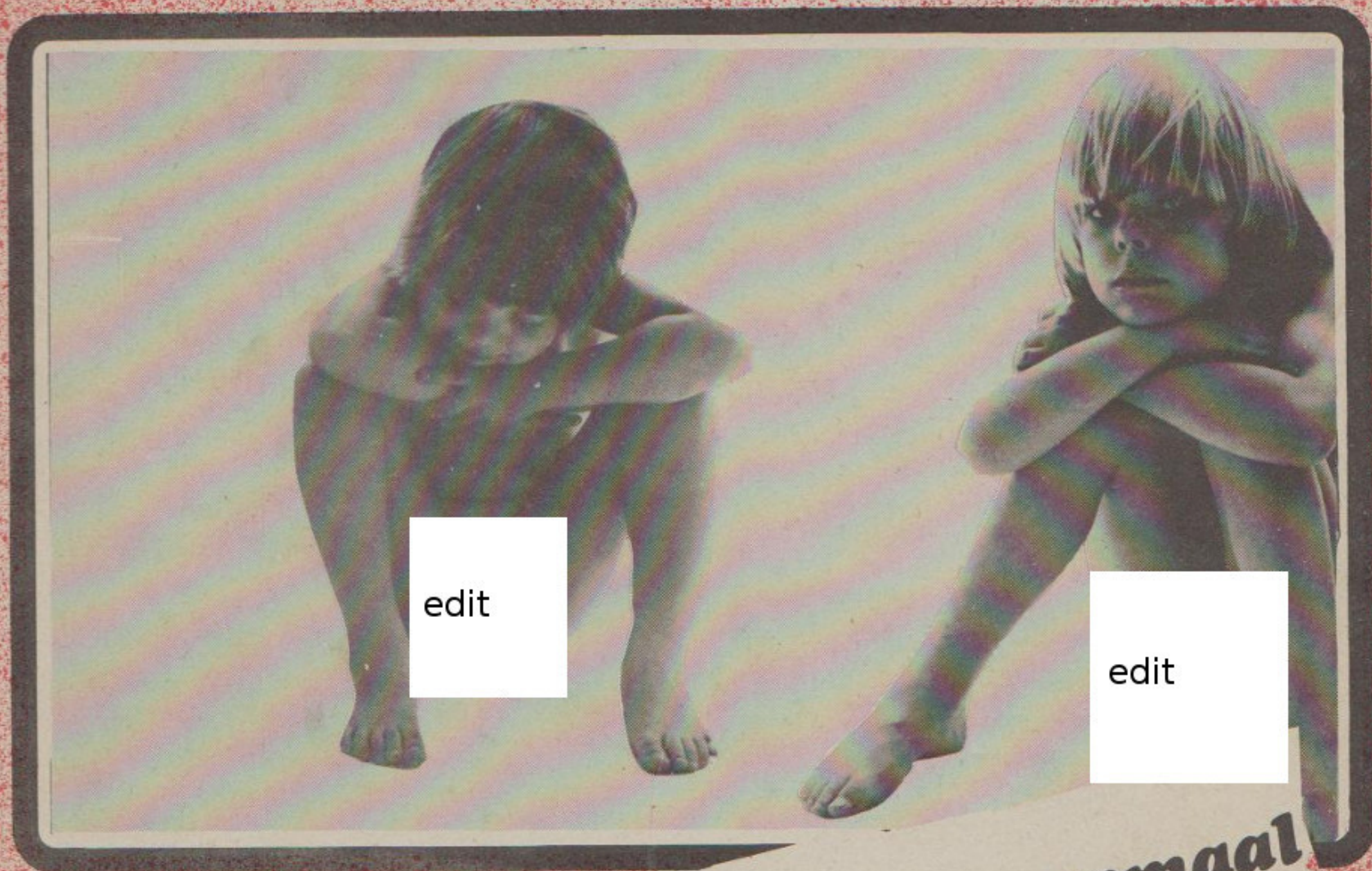

NIKS **2**

februari
82

maandblad van de
NVSH werkgroep

JEUGDEMANCIPATIE

Hoe maakt men kinderen normaal
Paniek om een indringer

F 3,50

Kolofon

NIKS 6e jaargang No.2

Naar
Integratie
Kinder-
Seksualiteit

Uitgave

LANDELIJKE WERKGROEP JEUGD-
EMANCIPATIE van de NVSH

Administratie

NIKS
Postbus 6614
3002 AP Rotterdam

Redactie

Hans Arts
Bob Ferguson
Gorrit Goslinga
Rik Wanders

Abonnementen

Voor 1982 kost een abonnement
f31,50. Toezending in blanco
envelop: f45,=.
Abonnementen kunnen elke
maand ingaan. Opzeggen vóór
1 januari.
Losse nummers kosten f3,50. Bij
toezending per post: f4,50.
Betalingen na ontvangst van
akseptgiro-kaart.

Advertenties

Tarieven:
Hele pagina: f65,=
Halve pagina: f35,=
Kwart pagina: f20,=
Regel-advertenties:
f0,60 per regel.
Advertenties die afbreuk
doen aan de beoogde functie
van het blad, kunnen door
de redactie worden geweigerd.

Overname artikelen

Alleen na schriftelijke
toestemming van de redactie.

Druk

'De Woelrat', Boskoop.

Met "ingezonden" aangeduide
artikelen verwoorden niet nood-
zakelijkerwijs de mening van de
redactie.

Adressen

NVSH-ALGEMEEN

Nederlandse Vereniging voor
Seksuele Hervorming (NVSH)
Postbus 64
2501 CB Den Haag
tel. 070 - 46 97 09
Telefonische hulpdienst:
tel. 070 - 60 00 10

LWGJ

Landelijke Werkgroep
Jeugdemancipatie (LWGJ)
Postbus 132
5240 AC Rosmalen

Afdelingswerkgroepen Jeugdemancipatie / Pedofilie

Amsterdam	Blauwburgwal 7-9
Deventer	Postbus 692
Eindhoven	Postbus 440
Goes	Wijnqaardstraat 9
Groningen	Postbus 1387
Den Haag	Gr. Hertoginnelaan 203
Maastricht	Rechtstraat 20
Nijmegen	Postbus 6728
Rotterdam	Kon. Emmaplein 1
Tilburg	Postbus 1251
Utrecht	Wittevrouwensingel 100
Venlo	Postbus 635
Zaandam	Rode Zee 67
Inlichtingen over voorlichting:	
tel. 073 - 41 29 53	

Overige kontaktadressen

Breda	Postbus 3773
Z.O. Drente	Oshaarseweg 23, Koekange (werkgemeenschap)
Leiden	Postbus 136 (B. Füss)
Tiel	St. Agnietenstr. 19

Komitee Kindervuist

Kindervuist Postbus 255
Doorn.

Kinder telefoons

De kindertelefoons zijn bestemd
voor iedereen tot ongeveer 18
jaar en wil helpen met inlich-
tingen, raad en hulp. Kinder-
telefoons zijn anoniem, dat wil
zeggen dat niemand informatie
krijgt over de kinderen die
bellen.

Kindertelefoons zijn over het
algemeen bereikbaar op werk-
dagen van 4 uur 's middags tot
8 uur 's avonds.

Amsterdam	020 - 22 44 55
Dordrecht	078 - 17 42 19
Eindhoven	040 - 45 18 18
	040 - 44 44 11
Den Haag	070 - 52 42 42
Groningen	050 - 14 10 10
Heerlen	045 - 72 22 33
Maas en Waal	08870 - 58 00
Rotterdam	010 - 22 44 55
Utrecht	030 - 52 25 00
Venlo	077 - 1 88 88

Meisjes

Meisjestelefoon:

Breda	076 - 22 25 90
Enschede	053 - 30 35 78
Land van Cuyk	08855 - 52 66
Leiden	071 - 12 60 52
Maastricht	043 - 1 19 65
Nijmegen	080 - 22 28 01
Utrecht	030 - 32 20 20
Zoetermeer	079 - 16 46 69
Zwolle	05200 - 1 86 59

Jongens

Jongenstelefoon:

Amsterdam	020 - 25 22 25
-----------	----------------

ER IS WEER IETS AAN DE HAND ROND HET THEMA SEKSTOERISME. NADAT TIM BOND VAN TERRE DES HOMMES IN DE ZOMER VAN 1981 DE KNUPPEL IN HET HOENDERHOK GOOIDE DOOR TE RAPPORTEREN OVER DE DOOR HEM AANGETROFFEN KINDERPROSTITUTIE OP SRI LANKA, LAIDEN DE EMOTIES EVEN HOOG OP OM DAARNA WEER TE BETIJEN. DE MENINGVORMENDE KRACHTEN IN ONZE SAMENLEVING HADDEN ECHTER IETS GEROKEN.

RIK WANDERS

Wat er gebeurde: in de zomer van 1981 berichtte Tim Bond van de Zwitserse Terre des Hommes (niet de bekende internationale Terre des Hommes, maar een afsplitsing ervan!) van zijn bevindingen op Sri Lanka. Uit gesprekken met drie kinderen konstateerde hij, dat op Sri Lanka sprake was van jeugdprostitutie: jongens die zich aanbieden aan rijke westerse toeristen. Zijn onthullingen kregen al gauw de status van een wetenschappelijke studie, en werden voornamelijk door de Nederlandse, Franse en Zwitserse pers tot overmaatse proporties opgeblazen. Daarna werd het weer even stil.

Op het moment, dat dit geschreven wordt (medio januari), heeft de Nieuwe Revu een nummer uitgebracht met als cover-story een reportage van Ton Kors onder de titel van "De hoerenjongens van Sri Lanka". Op de voorplaat een tropische verrassing van een jaar of 10, omgeven door zon, zee, lucht en een paar dekadent ogende toeristen. "Dit is Sonny. Voor een tientje doet hij alles", schreeuwt de voorpagina. Op pagina 3 de inhoudsopgave: aankondiging van het sensatieverhaal, een foto van de auteur met de arm om de schouder van een Srilankese schone. Daaronder (oh, hoe hypokriet!) het blote lijf van ene Diana, die de nieuwsgierige lezers vanaf pagina 66 meer van haar anatomie zal tonen. Ik hou niet van Nieuwe Revu.

De NCRV pakte het onderwerp in "Hier en Nu" aan op zaterdag 9 januari met een reportage van Catharine Keyl over sekstoerisme naar Thailand en Sri Lanka. Het Tropenmuseum in Amsterdam organiseert op 21 maart een speciale dag over sekstoerisme.

In de Volkskrant van donderdag 14 januari een voorpagina artikel over "VN klaagt over sekstoerisme. Nederland schendt de mensenrechten.". Nederland zal in februari

\$EK\$

of maart door de VN-kommissie voor de Rechten van de Mens op het matje geroepen worden in verband met het bevorderen van sekstoerisme naar Sri Lanka, Thailand en de Filipijnen. Let wel: pedo- en homoseksstoerisme.

De discussie in Nederland wordt voornamelijk gevoed door gevoelens van afschuw over wat die arme kinderen nu weer wordt aangedaan. Dat is begrijpelijk, want kinderen mag je niet DWINGEN tot intieme dingen, en prostitutie is een vorm van dwang. Toch zijn we er niet, als we zouden konstateren, dat kinderprostitutie verderfelijker is en gewoon verboden moet worden. Daarvoor is er teveel aan de hand.

Een meer diepgaande benadering van het probleem is noodzakelijk, evenals het noodzakelijk is alle vormen van prostitutie fundamenteel tegemoet te treden. Er moet nagegaan worden waardoor sekstoerisme ontstaat. Voor een deel wordt het veroorzaakt door in het Westen bestaande fatsoensnormen en opvattingen over seks, immers: waar halen die jongens hun klanten vandaan? Aan de andere kant speelt de onrechtvaardige situatie waarin veel Derde Wereld-kinderen moeten opgroeien een rol, immers: waarom lenen ze zich voor prostitutie?

Er is niets tegen amoureuze ontmoetingen tijdens vakanties, ook niet tussen volwassenen en kinderen. En als een relatief rijke toerist in een arm land geld achterlaat, dan is dat best te begrijpen. Waar begint dan de prostitutie? Waar ligt de grens? Kan de Nieuwe Revu of Catharina Keyl die grens vaststellen?

Wij komen hier in ieder geval nog op terug!

Inhoud:

Wil Flier-Schmidt

SEKSUELE SOCIALISERING VAN KINDEREN 4.

Vorig jaar mei werd op een kadervormingsweekend van de landelijke werkgroep jeugdemancipatie een lezing uitgesproken die het verdient een breder publiek te bereiken. Voor een kind geboren is hoor je al de vraag: "Wat wil je - een jongen of een meisje?"

Hans Arts

DE INDRINGER 8.

Het is woensdagmiddag, midden september. Op een plaatsje tussen de flatgebouwen spelen kinderen. Een man, midden dertig, slecht geschoren, gaat op een bankje zitten. Wat WIL die man toch ...

Bob Ferguson

KINDERLIJK 11.

Terwijl wij ons verdiepen in de noodzaak tot herwaardering van het kinderlijke te komen, lijkt de Rotterdamse hoogleraar jeugdrecht Hoefnagels het tegenovergestelde te bepleiten. Een korte bespreking van een interessant artikel.

aan dit nummer werkten mee:

Auke Herrema (tekeningen p. 4, 5, 9 en 10), Wil Flier-Schmidt, Max Ververgaart, Jan Wander, Bart van de Zande.

omslagfoto: Will McBride, uit "Zeig mal!"

Gorrit Goslinga

AFKORTINGEN 12.

GG schrijft over het AB, VK en de LWGJ, over WOPJE en KV, KS, PSVG en WIJN. Kortom, tijd voor meer duidelijkheid.

Gorrit Goslinga

GESNEDEN KOEK 14.

SYMPOSIUM VENLO 15.

BLIKVOER 16.

LEESDIS 18.

SNOEPGOED 20.

PLAKPLEK EN AGENDA 23.

NIKS
1982
nr.2

3

Hoe maakt men kinderen "normaal"

Seksuele socialisering van meisjes en jongens

IN DE NVSH, EN ZEKER IN DE LWGJ, IS DE EINDHOVENSE VORMINGSWERKSTER WIL FLIER-SCHMIDT GEEN ONBEKENDE. AL IN 1975 GAVEN HAAR OPVATTINGEN OVER 'EMANCIPERENDE OPVOEDING' - ALS ALTERNATIEF VOOR AUTORITAIR OPVOEDEN ENERZIJD, "LAISSEZ-FAIRE" AAN DE ANDERE KANT - EEN BESLISSENDE IMPULS AAN ENKELE VOORLICHTERS VAN DE LWG PEDOFILIE OM VANUIT HET KIND TE GAAN REDENEREN IN PLAATS VAN VANUIT DE PEDOFIEL. VAN HEN DIE HEBBEN BIJGEDRAGEN TOT DE INVULLING VAN HET BEGRIIP "SEKSUELE JEUGD-EMANCIPATIE" IS ZIJ STELLIG DEGENE DIE HET DICHTST BIJ DE DAGELIJKSE PRAKTIJK STAAT.

OOK IN 1981 BLEEK ZIJ ALS INLEIDER NOG NIETS AAN ZEGGINGSKRACHT TE HEBBEN INGEBOET. HAAR BIJDRAGE AAN HET EEUWFEEST-FORUM "HET KINDERLIJKE IN DE SEKSUALITEIT" VERSCHIJNT BINNENKORT IN DE GELIJKNAMIGE BROCHURE; HAAR INLEIDING OP HET LWGJ-WEEKEND IN MEI LAATSLEDEN VOLGT HIERONDER IN EEN BEWERKING VAN HAAR ZELF.

Ik praat niet over kinderen, want hun "oer"-begin is al verschillend. Als een kind verwacht wordt, hoor je al de vraag: "Wat wil je; een jongen of een meisje?" Als het kind er is: "Wat is het; een jongen of een meisje?" Ouders en vragers stellen zich daar iets bij voor, namelijk twee verschillende levens: een vrouwenleven of een mannenleven.

Hoe gaat het verder? - Hieronder wat hoogtepunten en momenten, waarop de volwassene kan ingrijpen in een doorgaans heilloze ontwikkeling, waarbij het kind, veelal duurzaam wordt vervreemd van het eigen lichaam en van het eigen kompas, het hart/de ziel, de van nature enige betrouwbare gidsen in de jungle die leven heet. Verderop kom ik daar op terug.

In de baarmoeder tonen mensjes-in-wording al plezier in en aan hun lichaam te beleven; ze zuigen op hun duim en spelen met de geslachtsdelen. In de wieg komt dat weer terug.

Wil Flier-Schmidt

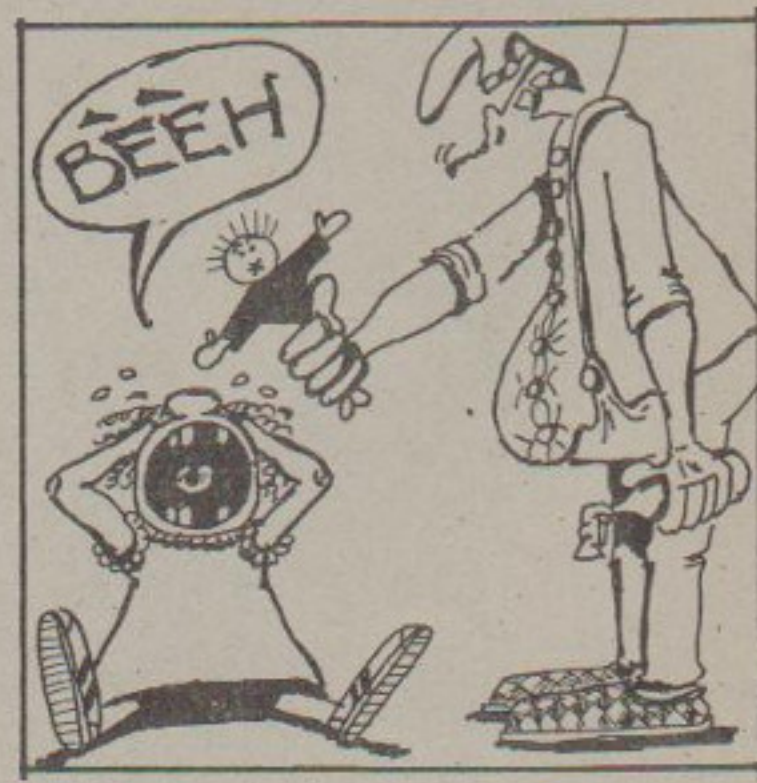

In de tweede maand: veel meer wakker, kijkt (ziet de voorwerpen waarschijnlijk niet), volgt bewegingen met de ogen - niet met het hoofd. Antwoordt meestal op een bewegend mensengezicht met een glimlach; meer dan dat, lacht om knuffelgedrag van moeder of vaste verzorg(st)er op te roepen. Want alle aanrakingen zijn belangrijk en fijn voor de baby. Het knuffelen legt de basis voor de latere sociale neigingen tot toenadering. De baby krijgt langs deze weg een oervertrouwen door de huid heen: "MENSEN ZIJN FIJN!" Dit vertrouwen breidt zich uit naar anderen en wordt algemener: kietelen, stoeien, achtermazitten, pakken, gepakt worden. Zie ook bij het basisschool-kind.

Dit fundamentele vertrouwen is voorwaarde om toenadering, ook seksueel, tot andere mensen te zoeken, te zoeken naar intimiteit. Ontbreekt dit basisvertrouwen, dan ontstaat afscherming tegen de buitenwereld, tegen contact, tegen intiem contact. Iets hiervan vinden we, naast het veel voorkomen in alle gradaties bij individuen, terug in het gesloten gezin; wij met z'n tweetjes, drietjes, viertjes enz., dan een hele tijd niets, en dan, heel voorzichtig aan, met anderen.

Twee elementen uit deze eerste maanden namelijk zuigen en aanraking (liefst huid-op-huid-kontakt) - veel in handen, zijn, zijn voorwaarden voor een harmonische ontwikkeling.

Moderne pedagogen, o.a. Kentler, pleiten voor meer voedingen, en deze als het kind te kennen geeft dat het er aan toe is, dus niet volgens de klok. Daarnaast het kind niet laten huilen, dan voelt de baby zich hulpeloos en reddeloos. Dit komt het basisvertrouwen uiteraard niet ten goede. De wereld blijkt gevoelloos en koud te zijn. Wanneer de baby meer wakker is, wil hij/zij zelf aan zijn/haar zuigbehoefte trachten te voldoen door op de duim, vingers enz. te zuigen. Dit is een belangrijke notie: DOOR OP ZIJN/HAAR DUIM EN ZOVOORT TE ZUIGEN LEERT HET

Zuigeling

In de eerste maand: veel slapen, stil liggen, hevig totaal huilen (met armen

en benen) zonder tranen, schrikrefleks (uitzwaaien van armen en benen en terug), grijprefleks, zuigrefleks (veel zuigen).

KIND ZICH AAN ZICHZELF TE BEVREDIGEN, EN ZICH MEDE DAARDOOR ONAFHANKELIJK TE MAKEN VAN ZIJN/HAAR OPVOEDERS. Opmerking terzijde: zelfbevrediging

is niet voor niets zo'n beladen onderwerp - de mens die vrede vindt in zichzelf/die zichzelf genoeg is, vormt voor velen een zeer grote, wellicht de allergrootste bedreiging.

Wordt het kind bij deze behoeftenbevrediging gedwarsboomd - wat doorgaans gebeurt - dan ontstaat een doziel, afhankelijk mens; iemand die niet voor zichzelf opkomt en veelal zal trachten aan de al of niet uitgesproken verwachtingen van anderen te voldoen. Iemand die afziet van de meest elementaire behoeftenbevrediging zal ook niet op de barrikaden gaan voor betere arbeidsvoorwaarden en medezeggenschap (Kentler).

In het tweede halfjaar ontdekt de baby steeds meer, ook aan zichzelf, gaat met de geslachtsdelen spelen, als hij/zij daarin tenminste niet belemmerd wordt.

Vanaf de tiende maand onwikkelt zich tevens een kritisch vermogen dat de baby en later het kind in staat stelt om in de gaten te hebben of wat tegen hem/haar gezegd en met hem/haar gedaan wordt ook bedoeld wordt. Een kind dat zich zonder strikt nodige beperkingen kan ontwikkelen, kan ook rustig zeggen dat het doorheeft wat er aan de hand is. Een kind dat weet dat het dit niet kan doen zonder gestraft te worden, zal zwijgen. Een kind dat zwaardere gevolgen verwacht, zoals gemis aan waardering, liefde en daardoor ook veiligheid, zal zijn/haar kritisch vermogen in de loop der jaren zodanig verdringen, dat het goeddeels verloren gaat. Zo ontwikkelen mensen zich die het altijd over hun geweten hebben, mensen die zich nooit afvragen of hun voelen, vinden, denken wel iets met hun eigen ervaren te maken heeft. In deze groep vind je mensen die zeggen: "Het hoort zo - het is nu eenmaal zo - dat is goed en dat is slecht - er moet meer politie zijn" enz. Hun veiligheid moet van buitenaf komen, komt niet van binnenuit. Deze mensen vertrouwen niet op hun eigen ervaring,

ik zo lang stil sta bij de baby-periode. In deze periode worden fundamenteën gelegd die in de peuter- en kleuter-tijd een bovenbouw krijgen.

Peuter

Konflikten bij de zindelijkheidstraining hebben grote gevolgen voor de latere ontwikkeling, met name voor de karaktervorming (Stone en Church). De peuter ervaart lust bij het doen van de ontlasting, bij het ophouden ervan, bij het spelen ermee. De peuter begrijpt niet wat er van hem verwacht wordt. Daardoor ontstaan bij boosheid en teleurstelling bij de opvoeders, schaamte en twijfel bij de peuter. De peuter moet leren op zichzelf te vertrouwen. Verkeerd aangepakte zindelijkheidstraining remt de groei naar het veilige gevoel dat je zelf iets kunt. Zie weer het kompas.

Tussen haakjes - Hoe stellen de opvoeders zich op tegenover het kijken naar en het betasten van de eigen geslachtsdelen door de peuter die op de pot zit? Leiden we af, bestraffen we, of geven we zo'n pot met hoge voorkant waardoor hij/zij niet over de rand kan plassen, maar ook nergens bij kan.

In die tijd lijkt het, dat de peuter zichzelf indirekt ervaart: hij/zij leert zichzelf te zien met de ogen van de hem/haar omringende wereld. Belangrijke vraag: Hoe ziet die wereld hem/haar dan wel? B.v. als onhandige kluns die nog heel veel zal moeten leren, of als fijne meid, fijne knul die er wel komt? Bij niet voldoende gelegenheid tot onderzoek en experiment kan hij/zij zich een vreemde voor zichzelf gaan voelen, hij/zij vervreemdt van zichzelf. Dit proces speelt in het leven van ieder van ons een meer of minder grote rol: verkeerd zelfbeeld, angst om ervaringen tot je toe te laten zeker als die je zouden dwingen om je

Natuurlijk ben ik dat - de anderen wijken af, zijn ziek, pervers, seks-maniak enz.

De peuter moet wel vaak het gevoel hebben niet aan de verwachtingen van de volwassenen te kunnen voldoen. Dit veroorzaakt mede het verschijnsel, dat iemand niet van zichzelf kan houden, dat hij/zij niet goed voor zichzelf kan zijn, ook niet goed en mild voor zijn/haar lichaam, niet kan genieten, géén lust kan beleven, althans zichzelf niet kan toestaan. Deze mensen vertrouwen een complimentje niet, kunnen zich niet voorstellen dat iemand hen om henzelf lief vindt, kunnen liefde en genegenheid niet teruggeven. Een belangrijk boek o.m. over dit verschijnsel is: "Afkeer van seksualiteit" van dr. Jos Frenken.

Kleuter

De kleuter is open, vrijmoedig en vindig. Ouders waarderen dit meestal wel. Wanneer de openheid en vrijmoedigheid zich echter uitstrekt over seksualiteit en het gedrag van de ouders zelf (denk aan het kritisch vermogen), dan raken zij vaak in verlegenheid.

De kleuter gaat zich gaandeweg als jongen of meisje gedragen. Het effect van de verschillende behandeling van jongens en meisjes van de geboorte af, gaat zich doen gelden. Naast een (waarschijnlijk vrij klein) aangeboren verschil in gedrag. Kleuters weerspiegelen in hun spel vaak de volwassen wereld en spelen vaders- en moedertje, doktertje, ziekenhuisje, begrafenisje etc. Dit o.m. om greep te krijgen op voor hen onbegrijpelijke en vaak angst-aanjagende situaties.

Het toenemende ik-besef leidt als vanzelf naar het besef van eigen kwetsbaarheid en geeft angsten te zien. Hoe gaan wij met die angsten om?

- Stellen we gerust: Je hoeft niet bang te zijn?
 - Ontkennen we de angst: Er is niets om bang voor te zijn.
 - Nemen we de angst (en dus het kind) serieus: Ik zie dat je bang bent, vertel er maar over, of iets dergelijks - dan gaan we er dus op in.
- Op deze leeftijd ontstaat een grote nieuwsgierigheid naar het andere geslacht. Zie de eerder genoemde spelletjes.

Maar ook veel gehoorde vragen als: waar kom ik vandaan? Waar was ik toen ik er nog niet was? Hoe komt de baby eruit? Bij vijfjarigen ook: hoe komt de baby erin?

Het is ook de tijd voor rokjes optillen, billen kijken, samen naar de w.c., op gymles bij elkaar in de broekjes kijken.

Bij vierjarigen vaak ook hevige verliefdheid op en afhankelijkheid aan, vrijerigheid ten op zichte van de ouder of een ouder van het andere geslacht. Hoe gaan we daar mee om? Wijzen we het kind bruusk af of gaan we op de avances in en zeggen we het trouwen later nog eens te zullen bekijken.

eigen gevoelens, maar op die van de groep tot wie ze willen behoren. Ze zijn van hun eigen kompas vervreemd. Het wordt nu wellicht duidelijk waarom

zelfbeeld te moeten herzien. Deze gang van zaken speelt in veel seksualiteitsbelevingen een rol: "Ben ik wel normaal, ben ik wel aantrekkelijk?"

Belangrijke noties

Wat ziet en ervaart en beleeft een kind mee van de relatie tussen de ouders en hun emoties? Hoe meer een kind ziet en meebeleeft, met verbale uitleg, hoe minder er verteld hoeft te worden over lichamelijke, intimiteit en seksualiteit. En hoe minder het kind later verrast zal worden door onbekende emoties, die het overkomen en die het dan niet kan hanteren.

Eigen ervaring dient echter altijd voorop te staan. Alle informatie die hier niet van uit gaat/niet bij aansluit, is niet interessant, wordt niet opgenomen.

Een ekstra moeilijkheid hierbij is het ontbreken van een seksuele omgangstaal, het vermijden van benoemen en de verwarring van foutief benoemen, waardoor het kind nooit kan leren betekenis te geven aan zijn eigen gevoelens en gedrag en aan dat van anderen. En gevoelens die niet benoemd kunnen worden geven onzekerheid en angst. Het behoeft geen betoog, dat hierdoor meisjes al zwaarder getroffen worden dan jongens. Jongetjes van twee à drie jaar shown graag hun geslachtsdeel, dat noodgedwongen dan wel een naam krijgt, ook omdat hij er nog eens netjes mee moet leren plassen. De naam verwijst dan doorgaans naar de plasfunctie (plasser, piemel, slangetje etc.) en "uiteraard" niet naar de plezierfunctie. Meisjes hebben een spleetje of een bibs met een plasgaatje en een schede-opening en met een bobbeltje, dat je groter kunt maken, wat dan een fijn gevoel geeft en dat kittelaar heet. Veel meisjes hebben geen weet van hun bobbeltje en waaruit ze eigenlijk plassen. Emmy van Overeem schrijft in haar column in N.R.C.-Handelsblad van 9 april 1979: "Maar 45 % ontdekt het lekkere plekje (daarmee doelend op de kittelaar). De overige 55 % hoort er pas op latere leeftijd van, of nooit". Een extra stagnatie in een gezonde ontwikkeling van het seksuele facet in de groei van het kind is het ontbreken van het zogenaamde diskriminerend leren. Dat wil zeggen: het kind leert op het gebied van zijn/haar lichaam en seksualiteit niet wat goed of slecht is - ALLES MET BETREKKING TOT ZIJN/HAAR LICHAAM DAAR IS IETS MEE. Het behoeft geen betoog dat dit een zeer onzekere houding ten opzichte van eigen en andermans/vrouws lichaam en seksualiteit tot gevolg heeft.

Basisschoolkind

Het basisschoolkind gaat gaandeweg meer tijd in het gezelschap van leeftijdsgenoten doorbrengen. In de kleutertijd wordt het kind lid van de mensheid, op de basisschool bovendien van zijn gemeenschap. De regels van de groep worden belangrijk.

Op het gebied van de seksualiteit komen minder vragen naar de ouders toe. Deze ouders denken dan vaak dat hun kinderen geen interesse meer hebben in seksualiteit of dat ze nog niet aan informatie toe zijn. Niet is minder waar. Vragen en informatie blijven in de groep, worden daar uitgewisseld. Door deze ontwikkeling verliezen deze

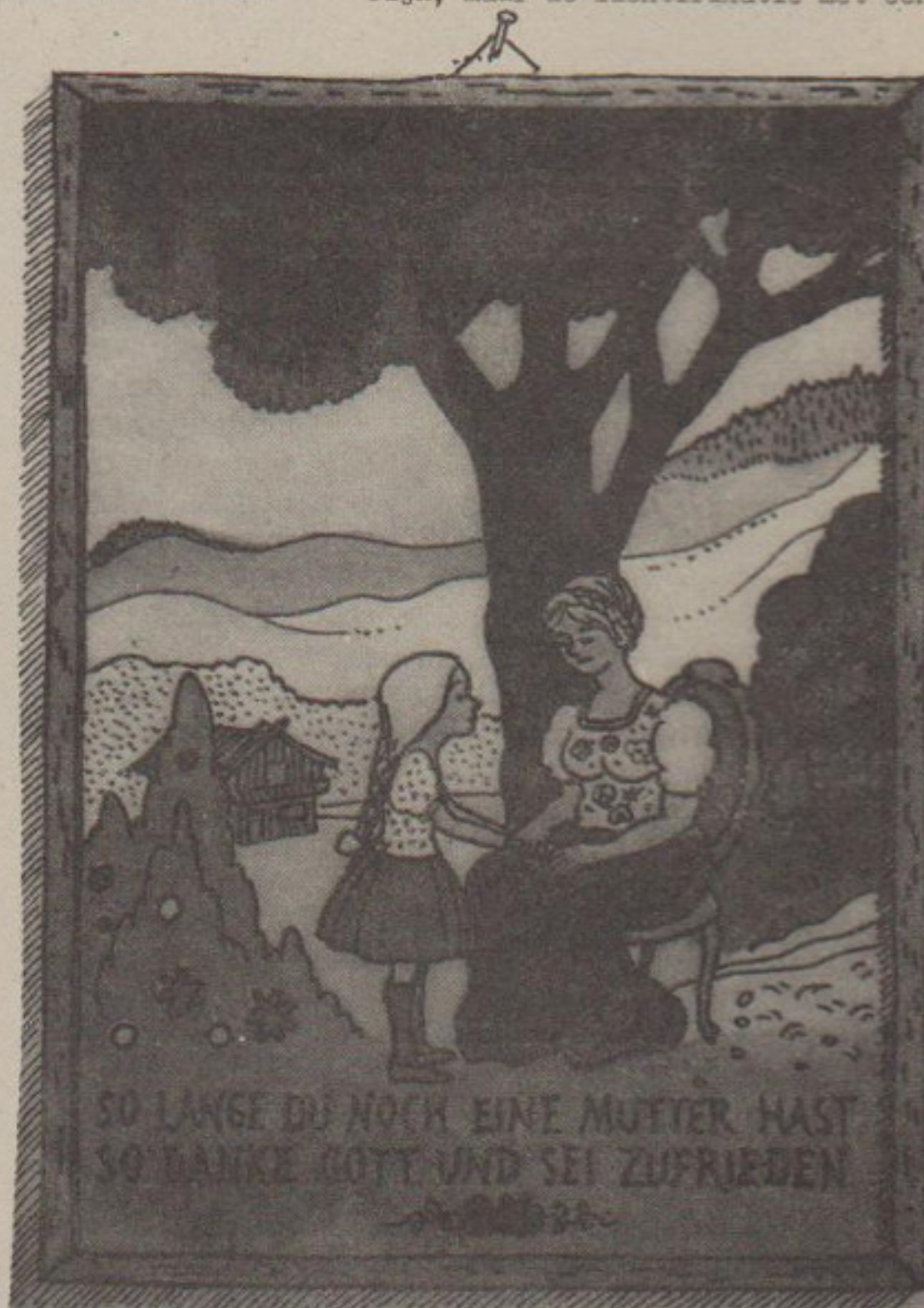
ouders het zicht op de seksuele ontwikkeling van hun kinderen. Doorgaans hebben zij geen flauw idee waarmee hun kinderen bezig zijn/wat er in hen omgaat. Dit is gemakkelijk te constateren als je op ouderavonden de ouders konfronteert met de vragen van hun kinderen.

Bovenstaande is een belangrijke notie met betrekking tot aandacht vragen voor het praten over relatievorming, ook ten aanzien van seksualiteit, in de basisschool. Het gesprek tussen de kinderen wordt steeds belangrijker. Hier kunnen ouders, leerkrachten en voorlichters samen gebruik van maken. In deze periode krijgt ook de konditionering met betrekking tot mannelijk en vrouwelijk rolgedrag zijn beslag. Tenzij ouders en leerkrachten dit anders

door. Vooral kinderen boven de tien jaar weigeren seksuele voorlichting van hun ouders als deze er niet eerder op een gewone manier over spraken - evenzo in de puberteit. Ze zeggen als het ware: "Je bent er nu te laat mee. Daar had je maar eerder mee moeten komen!"

Omstreeks het negende jaar komen de typische kleuterangsten weer tijdelijk terug: alleen laten, de kinderlokker etcetera. Het kind kan zich voorstellen wat er allemaal aan gevaren zich kan voordoen.

Een andere notie is dat het grotere basisschoolkind zich doorgaans verzet tegen ouderlijke regels en normen terwijl het zich vaak deze na korte tijd tot de eigen maakt. De groep is belangrijk, maar de identifikatie met een

zouden willen en er vanaf het begin van de kleuterschool samen doordacht en doelgericht aan werken.

In samenhang hiermee is het ook van belang dat meer mannen een rol gaan spelen in de opvoeding van jonge kinderen thuis en op school.

Het basisschoolkind verschilt aanmerkelijk van de kleuter en de puber. Deze laatsten richten zich sterk op de volwassenenwereld, ze willen ook zo worden, begeren de macht en de vrijheid van de volwassenen. Het basisschoolkind gaat zijn eigen weg. Het maakt zich los van de ouders. Zie ook het minder vragen en het uit de weg gaan van gesprekken met de ouders. In gezinnen waar tegenover de zaken van lichaam en seksualiteit wel openheid bestaat, gaat het gesprek wel gewoon

ouder gaat door ondanks verzet. Deze identifikatie is alleen nog maar ongedaan te maken langs de weg van bewustwording, inzicht en verandering.

Vanaf de derde klas wordt nog belangrijker hoe je als leerkracht met de groep omgaat. Kinderen gaan hun macht als groep ervaren, hun veiligheid in de groep. Dit is een belangrijk sociaal gebeuren. Vervallen we in verdeel-en-heers-gedrag of begeleiden we het groeiende groepsbesef. Dit is een politieke keuze.

In veel gezinnen ontglipt de jongen tussen de 9 en 14 jaar de moeder. Mijn eigen ervaring is dat dit mede afhangt van de plaats die de moeder in het gezin en in de maatschappij inneemt. Met een moeder die in hoofdzaak verzorgend

bezig is kan de jongen zich niet identificeren. Daarnaast wil de jongen zijn vader meer als medeman, als vriend en toch een beetje anders, ontmoeten op vitale wijze; samen iets doen, dus niet in de zin van weten, kennis, leren. Veel vaders zijn zo druk met andere zaken dat ze hier moeilijk aandacht voor op kunnen brengen.

Puberteit

"Het beeld dat jongens - vanaf ongeveer veertien jaar - elkaar geven over seks is iets wat je doet "met behulp" van een meisje, los van emotionele betrokkenheid op die ander." Udry, geciteerd door Jos Frenken (Afkeer van seksualiteit, p. 25)

enige plek, waar hij van zichzelf uiting mag geven aan diepe gevoelens, waar hij de diepte van die affektieve kant kan voelen." En daarvoor heeft de man de vrouw nodig volgens de hierboven vermelde oriëntatie.

Na de basisschool zie je kortweg tussen jongens en meisjes de volgende verschillen en waarderings ten opzichte van het andere geslacht en seksualiteit ontstaan:

Jongens: "Seks is leuker dan meisjes."

Meisjes: "Jongens zijn leuker dan seks"

Ik werk dit hier niet verder uit, maar iedere voorlichter stuit op deze verschillende houdingen.

Hoe gaat met de meisjes op deze leeftijd?

Bertha van Dantzig (therapeut) zegt:

nome ideeën, gevoelens en wensen, sterk belemmerd wordt door de gang van zaken die ik beschreef in de paragraaf "Belangrijke noties".

Een van de meest directe gevolgen bij meisjes valt waar te nemen daar waar de keus gemaakt moet worden tussen trut- of slet-zijn, met andere woorden de keus tussen vrijen of maagd blijven, tussen op je veertiende met de pil beginnen of zonder vriendje blijven.

Normaal zijn

Over dit onderwerp valt veel te zeggen, meer dan in dit bestek mogelijk is. Echter wel dit. Frenken spreekt over "dwangmatige seksuele socialisering", waarbij uitgegaan wordt van een relatie die in principe eeuwigdurend is, heterofiel en waarbij man en vrouw zo verschillend zijn dat ze elkaar aan kunnen vullen. Echter, ze vullen elkaar niet aan maar schieten langs elkaar heen; een bron van veel misverstand en verdriet.

Het dwangmatige zit in het feit dat men van de natuur uitgaat, en van "het natuurlijke", dat onveranderlijk zou zijn, dat door de meerderheid bepaald wordt en dat tot norm/normaal verheven wordt.

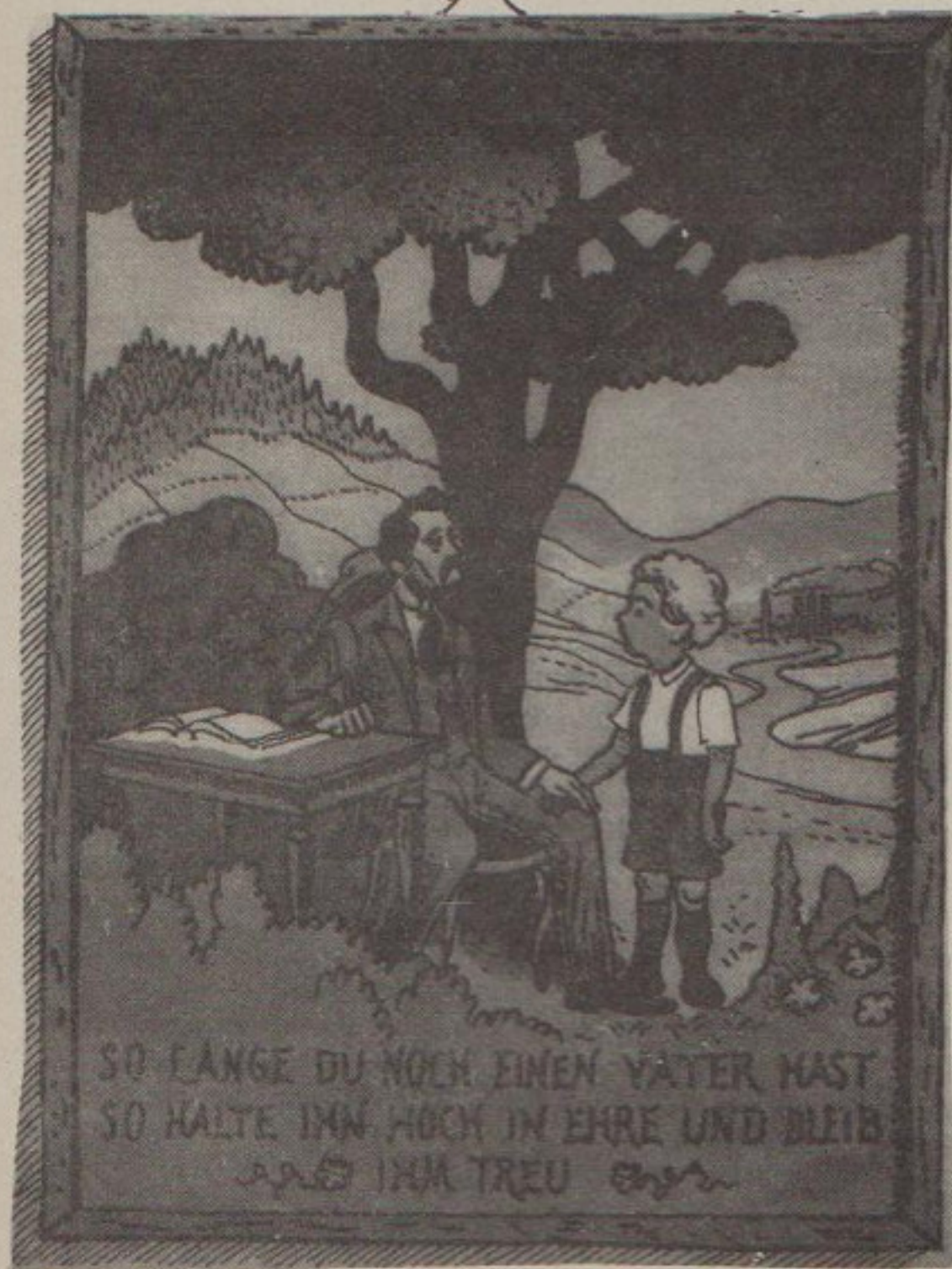
Men kan hierover denken zo men wil. We zitten echter met het gevolg van deze socialisering, namelijk dat die wel in de hoofden van alle mensen ingestampt zit, ook in die van de mensen die seksualiteit veel ruimer (willen) zien en beleven.

Slotopmerkingen

- Als vrouwen op een of andere manier seks willen beleven dan alleen met mannen, is dat voor de meeste mannen een uiterst bedreigend verschijnsel;
- Ook mannen die een andere seksvoorkeur hebben dan voor vrouwen, worden door de meeste andere mannen als bedreigend ervaren. Zie de dwangmatige seksuele socialisering. Genoemde vrouwen en mannen betichten van onnatuurlijk, abnormaal, afwijkend, neurotisch gedrag kan dan enig soulaas bieden;
- Vrouwen hebben dan nog het betrekkelijke voordeel dat ze officieel op de meeste punten dezelfde rechten hebben als de mannen en dat ze via de weg van emancipatie, mits gevolgd door feminisering, hun vrijheid kunnen bevechten;
- Hoe staat het echter met de rechten van de kinderen? Alleen de doorbreking van het dogma van de gedwongen heteroseksualiteit, waarbij de heteroseksuele man de norm bepaalt, kan hier verandering teweeg brengen;
- Vrouwen- en jeugdemancipatie en een feminisme dat zich niet (uit ongefomformeerd-zijn) tegen bijvoorbeeld pedofiele gevoelens en -kontakten afzet, zijn daarbij onontbeertlijk.

LITERATUUR:

- H. Kentler - Seksuele opvoeding
Utrecht 1971 (AULA 1005)
J. Frenken - Afkeer van seksualiteit
Deventer 1976 (v. Lochum Slaterus)
J. Frenken - Gemengde gevoelens
Deventer 1981 (v. Lochum Slaterus)

teit, p. 25) meent dat deze oriëntatie op seks blijft voortbestaan in de volwassenheid en niet verdwijnt bij het huwelijk. Hij vermoedt dat deze oriëntatie de grotere interesse verklaart van de man voor buitenechtelijke kontakten, voor "pornografisch" materiaal en de oorzaak is van veel misverstand tussen mannen en vrouwen.

Rubin stelt "dat de altijd aanwezige seksuele bereidheid van mannen niet gewoon een uiting van dwingende seksuele nood is, maar ook een gekompliceerde kompenserende reactie op een socialisatieproces, dat de ontwikkeling van de emotionele kant van zijn persoonlijkheid overal beperkt, behalve op seksueel gebied. Afgesneden als de man is van de rest van zijn expressieve-emotionele kant, is seks misschien de

"Nauw verbonden met de geslachtsidentiteit is het zelfbeeld en de zelfwaardering, ook wel zelfkoncept genoemd."

Frenken zegt hierover:

"Het meisje komt niet of minder (dan de jongen) tot de vorming van een zelfkoncept als seksueel zelf."

Hieruit verklaar ik het verschijnsel dat vrouwen doorgaans initiatief, leiding, beslissingen over het zo ja, hoe dan en waar, wanneer, met betrekking tot seksuele activiteiten met een man, aan diezelfde man uit handen geven. Over dit onderwerp is veel te lezen bij Shere Hite, Alice Schwarzer en vele andere feministische schrijvers. Ik wil hier nog bij opmerken dat de ontwikkeling van dit zelfkoncept als een seksueel zelf met eigen en auto-

Paniek rond kinderspeelplaats

De Indringer

HET IS EEN WOENSDAGMIDDAG IN HET MIDDELEN VAN SEPTEMBER. DE LAGERE SCHOOLKINDEREN HEBBEN VRIJ EN HUN MELK EN BOTERHAMMEN NAAR BINNEN. HET IS MOOI NAZOMERWEER, ZODAT ZE BUITEN KUNNEN SPELEN. DAT DOEN ZE OP HET PLAATSJE DAT TUSSEN HUN FLAT-GEBOUWEN INLIGT. HET PLAATSJE ZELF WORDT AAN DE ACHTERKANT BEGRENSD DOOR EEN AARDEN WAL. LINKS EN RECHTS ZIJN HEGGEN TER AFSLUITING. IN HET MIDDELEN IS EEN ZANDBAK, EEN GLIJBAAN, EEN HELE GROTE PADDESTOEL, ROOD MET WITTE STIPPEN EN NOG WAT SPEELELEMENTEN. RONDOM DE ZANDBAK STAAN WAT BANKJES.

EEN MAN, MIDDELEN DERTIG, SLECHT GESCHOREN, KOMT DIT BESLOTEN, MAAR TOCH VOOR IEDEREEN TOEGANKELIJKE WERELDE BINNEN. HIJ DRAAGT EEN GRIJS JACK, DAT Z'N BESTE TIJD GEHAD HEEFT, EEN RUIME DONKER KHAKI BROEK ZONDER PLOOI EN WAT AFGETRAPTE GYMSCHOENEN AAN Z'N VOETEN.

HET IS KWART VOOR TWEE ALS DE MAN NAAR EEN BANKJE OP HET SPEELPLAATSJE LOOPT.

Twee meisjes zoeken al snel kontakt met de man en vragen wat ie eigenlijk in z'n oor heeft en waar die woont. De man loopt vervolgens naar de overkant van het speelterrein. Het meisje die bij de glijbaan staat loopt direkt naar haar moeder toe. Een andere moeder komt onmiddellijk naar buiten en roept haar kinderen naar binnen. Na zo'n kwartiertje komt een jong meisje onbevange op de man af en vertelt dat ze niet van de glijbaan kan glijden omdat het daarboven te nat is. De man biedt haar een snoepje aan dat valt, zodat hij een tweede snoepje geeft. Een moeder maakt een vrij opgewonden indruk wanneer ze het terreintje overloopt op zoek naar haar kind, dat ze echter niet vindt. Twee wat oudere meisjes van rond de twaalf jaar zijn het speelplaatsje opgekomen en proberen om over de paddestoel heen te springen.

Na zo'n vijfendertig minuten gaat de man even weg van het speelplaatsje. Vrouwen staan buiten in groepjes te praten. De kinderen zijn in hun hele gedrag zo vrij als een vogeltje. Wanneer de man even later weer terug komt wordt hij door twee jongetjes nagewezen, waarbij ze ook roepen: 'Dat is hem, dat is hem.' De volwassenen negeren hem nadrukkelijk en de kinderen kijken alsof hij een merkwaardig beest is.

Een der vrouwen besluit dan maar eens kontakt met de man te zoeken en vraagt wat hij hier doet. De man zegt dat ie wat rondloopt, waarop de vrouw zegt:

"Nou, je loopt niet rond. Want je zit hier en je staat hier en je doet met die kinderen of je praat er tegen. Je doet verder niets! Vind je dat niet belachelijk?" De man vindt dat niet en de vrouw blijft uitroepen dat zij en met haar veel andere mensen het gewoon niet normaal vinden. Ze geeft hem de raad maar vlot weg te gaan. Wanneer de kinderen roepen van "Politie bellen, politie bellen" zegt een man die rechts voor de man zit: "Laat die man toch rustig zitten, die doet niks."

Na verloop van tijd vraagt de vreemde aan de vrouw die het eerst kontakt met hem zocht, hoe laat het is. De vrouw antwoordt: "Vijf over vier. Het zal wel tijd worden om eens een keer op te stappen!" Op de verbaaste vraag van de man waarom, zegt ze: "Het is gewoon irriterend dat je hier zit. Geen één van de kinderen zijn hier en normaal zit het hier bomvol. Alle kinderen, die DURVEN niet. Ze vinden het allemaal vreemd. Nou, het is gewoon geen normale zaak. Niet dat we wat tegen je hebben of zo iets. Maar nou doe ons dan een plezier en ga dan ergens anders heen." Haar kind roept hier over heen: "Ga wég!" De man begrijpt het niet en de vrouw zegt dat zij zelf heeft gezien dat hij tot twee keer een snoepje aan de kinderen heeft gegeven.

HANS ARTS

Een tweede vrouw komt er nu bij staan en begint op een wat rustiger manier een gesprek met de onbekende man. Ook zij vraagt wat de man komt doen en zegt dat iedereen nerveus wordt omdat ze teveel hebben meegemaakt. Op de vraag van de man wat ze dan hebben meegemaakt zegt ze:

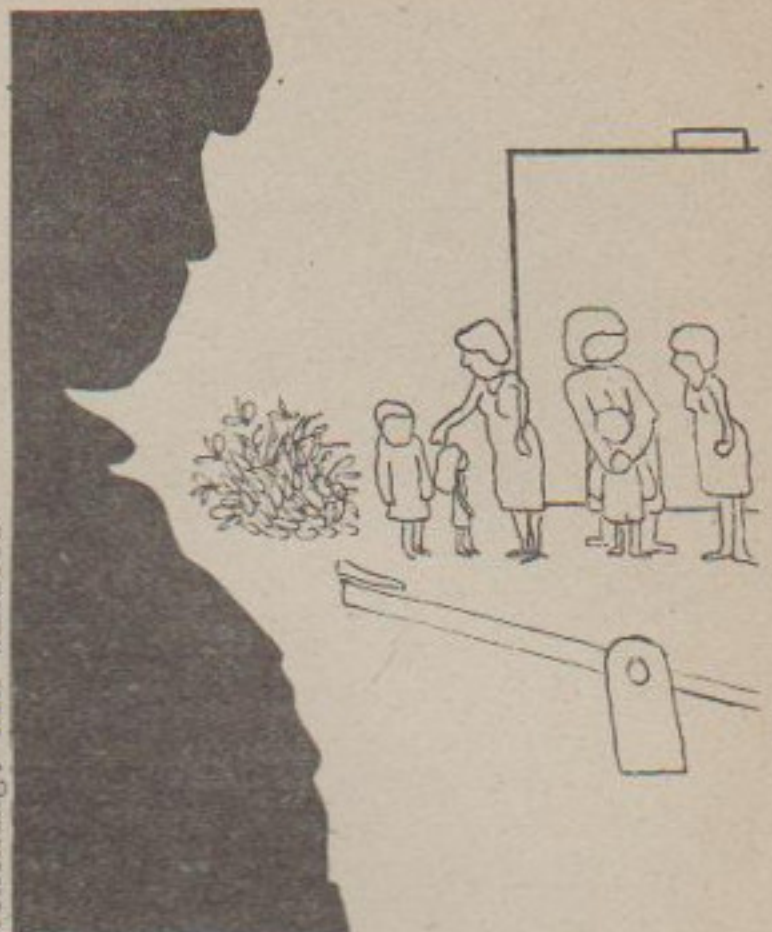
- "Met kinderen."
- "Met kinderen? Hoe bedoelt u?"
- "Dat er rare mensen hier komen voor kinderen. We hebben al een keer eerder zo'n geval hier gehad en daar worden wij hypernerveus van."
- "Wat voor geval bedoelt u?"
- "Dat er een kindje gepakt wordt."
- "Wat is er met dat kindje gebeurd dan?"
- "Ja, daar zijn we nou echt bang voor zijn om dat weer te herhalen."
- "Maar moet u luisteren, moet u goed luisteren. Ik loop gewoon een beetje rond. Ik lees een beetje. Ik praat met mensen en u praat over een kindje pakken."

Ondanks deze ontkenning en weerlegging blijven de vrouwen hardnekkig zeggen dat het zo raar is en niet normaal. Ze insinueren ook dat wanneer hij niet spoedig weggaat de buurtbewoners tot iets in staat zullen zijn wat ze niet kunnen verantwoorden. De man begint zich hierdoor onprettig te voelen en zegt dat ook tegen de vrouwen.

Er komen nu twee agenten aanlopen die informeren of de man hier met vakantie is en waar hij woont. Hoewel zij erin kunnen komen dat de man zich vrij lullig voelt, vinden zij de angsten van de ouders heel begrijpelijk: "Zeker als je in de krant leest over kinderverkrachtingen en dat zelfs in Duitsland in vier dagen tijds drie kindermoorden hebben plaatsgevonden...." Nadat de man toezegt vandaag weer te zullen vertrekken, gaan de agenten weg.

De man vraagt tenslotte aan de kinderen of ze nog een snoepje willen.....

tekening: Rik Wanders

Experiment

Wat u tot nu toe heeft gelezen is werkelijk gebeurd. Het betreft een experiment van de NOS-radio. De man was een acteur die een verborgen mikrofoon-tje bij zich droeg en een oortelefoon-tje in had. Daardoor stond hij voortdurend in draadloos contact met de NOS-radio-mensen, die zich verborgen hielden in het flatgebouw dat uitkeek op het speelterreintje. De reportage zelf én een evaluatie met de betrokken moeders én een drietal deskundigen een maand later in de radio-studio leverden een tweetal radio-programma's op. Deze werden in de samenstelling van Maarten Nederhorst op 18 en 25 oktober uitgezonden onder de titel 'DE INDRINGER'.

Zenuwen

's Avonds na het experiment komen de gesprekken tussen de moeders pas goed los. Vooral nadat de programma-makers zich bekendmaken en blijkt dat alles doorgestoken kaart is geweest. In één der flats vindt met zo'n twaalf betrokken vrouwen een eerste nagesprek plaats waarbij de stemming nog wat zenuwachtig en lacherig is.

De tweede vrouw, die vrij rustig met de man sprak, bekend dat ze daarbij toch wel zenuwachtig was geweest. Zij was die middag alleen thuis en heeft haar zoon van acht in de tuin gehouden ("Ik zeg: 'Blijf maar mooi hier in de tuin, zeg want je weet het nooit.'"). De andere vrouw, die in eerste instantie tevergeefs haar dochter zocht, had het idee dat de man heel nadrukkelijk ook achter haar kinderen aanliep. Toen ze hoorde dat de man snoepjes uitdeelde, vertrouwde ze het helemaal niet meer. Haar dochter heeft ze dan ook binnengehouden. Naar haar idee zouden de flatbewoners er wel achteraan zijn gevlogen als er met welk kind dan ook iets gebeurd was. Haar man echter had de algehele paniek wat gerelativeerd: "Ja verdorrie, ik kan voor hetzelfde geld met problemen zitten en ik ga een eind wandelen en ik kom ergens bij een speeltuin met een bankje en ik ga daar een beetje in mezelf lopen praktiseren. Dan kan mij hetzelfde overkomen."

De vrouw die zich als eerste zo opwond blijft vage ongenueanceerde kreten slaan dat ze het niet vertrouwde en het niet normaal vond. Ze komt op voor haar twee kleine kinderen. Ze heeft haar kinderen geleerd niet met vreemden te praten en ook geen snoep van onbekenden aan te nemen. Zij is dan ook blij, dat ze zich aan het geleerde hebben gehouden...

Evaluatie

Zo'n maand na het experiment vindt in de NOS-radiostudio een evaluatie plaats. Hierbij zijn niet alleen een viertal betrokken moeders aanwezig, maar ook een drietal deskundigen, te weten: Hans van de Zande, sociaal psycholoog, Lex van Naerssen, klinisch psycholoog en mevrouw Ladé, kinderpsychiater.

Allereerst heeft Maarten Nederhorst een telefoongesprek met de voor de nabespreking verhinderde acteur die de vermeende indringer speelde. De acteur benadrukt zich in de loop van de middag niet zo prettig en vervolgens bedreigd gevoeld te hebben. Hij konstateert dat hij in de loop van de middag flink gespannen is geraakt. Hij heeft heel sterk het gevoel gehad, dat de mensen hem voor een enorme viezerik versleten ("...En het gekke is, dat is ook bedreigend, dat ze dat ook niet tegen je zeggen, alleen maar insinueren."). Verder ergert hij zich aan de verdraaiingen door de moeders, dat hij de kinderen als eerste zou hebben aangesproken.

Op het feit dat de acteur zich nogal bedreigd had gevoeld reageren de vrouwen dat dat gevoel wederzijds was. De vrouwen gaan hiermee voorbij aan het fundamentele verschil waarom zij zich bedreigd voelden (de onduidelijk bedoelingen van de vermeende indringer) en waarom de man zich bedreigd voelde (reële insinuaties vrouwen). Het is duidelijk dat deze oorzaken elkaar sterk beïnvloeden.

In een eerste reactie belicht Hans van de Zande het eskalatie-proces, dat heeft plaatsgevonden. Als belangrijkste oorzaak noemt hij het feit dat de gewone dagelijkse dingen, de normen, overtreden worden.

Lex van Naerssen verklaart de agressie van de vrouwen door de groeiende angst, die weer ontstaat doordat de man niet alleen weinig activiteiten ontplooit maar ook ondanks herhaald aandringen geen akseptabele verklaring voor zijn aanwezigheid kan geven: "Als hij een verklaring had gegeven die op één of andere manier logisch was, ook al was die niet juist geweest van: 'ik moet van mijn dokter hier zitten, frisse lucht', dan denk ik bijvoorbeeld dat het gedempt was. Maar nu gaf hij telkens antwoorden, waardoor het eigenlijk nog onduidelijker was wat hij eigenlijk aan het doen was." De vrouwen bevestigen al knikkend deze redenatie.

De aanwezige Italiaanse moeder die als eerste haar kinderen binnenhaalde, vertelt dat ze haar kinderen steeds op-nieuw moet zeggen geen snoep van vreemde mannen aan te nemen. Maarten Nederhorst herinnert zich een dergelijk verbod uit z'n eigen jeugd. Bovendien heeft hij tot op vergevorderde leeftijd nooit begrepen waarom hij kontakten met vreemde volwassenen uit de weg moest gaan. Hij vergelijkt deze herinnering van onbegrip met het experiment: ondanks het feit dat de man herhaalde malen opzettelijk van plaats veranderde, verlegden de kinderen hun speelterrein steeds weer naar hem toe. De kinderen bleken zelf dus geen enkele angst voor de man te tonen. Deze ervaring, gekoppeld aan de door vooroordelen en emoties ingegeven reacties van de ouders, brengt Nederhorst tot de stelling dat kinderen hun angsten door hun ouders aangepaakt krijgen. Als gevolg hiervan kunnen de kinderen in de toekomst bij het het onverwachts samenzijn met onbekende volwassenen neurotisch gedrag gaan vertonen (schrikken en/of weglopen).

De vrouwen blijven overigens ook na het horen van de bandopnamen de gebleken initiatieven van hun kinderen bagateliseren. Waarschijnlijk zouden de zekerheden van de ouders teveel ondergraven worden wanneer zij aksepteerden dat hun kinderen zich niet volgens verwachting gedroegen.

Lex van Naerssen schrijft het verwachtingsgedrag van de ouders toe aan de drang van vele mensen de hen vertrouwde omgeving onder controle te willen houden.

Van de Zande noemt nog een ander vrij specifiek sociologisch aspect. Door de komst van de indringer ontstaat een ongewoon saamhorigheidsgevoel. Volgens hem komt dat doordat hier gemeenschappelijk een latente bedreiging voor de kinderen wordt gevoeld. De volwassenen voelen zich dan heel verantwoordelijk, waarbij de aanwezige familiebanden een niet onaanzienlijke drijfveer zullen zijn. Bovendien gaat het om een als gezamenlijk ervaren territorium, wat de reacties nog meer versterkt.

Indringster

Om een vergelijk te maken tussen mannen en vrouwen in min of meer identieke situaties is het experiment in een andere gemeente met een aktrice herhaald. Zij is in een vrij besloten hofje bij een zandbak gaan zitten en heeft eveneens snoepjes aan kinderen uitgedeeld.

Vrij vlug kwam er een vrouw naar haar toe die vroeg of ze daar woonde en of ze daar op iemand zat te wachten. Ondanks een (opzettelijk) niet toegeeflijke houding van de indringster begon de vrouw een vrij gemoedelijk verhaal over de woonomstandigheden in de buurt. In weerwil van dit rustige gesprek verscheen na uren toch (ook) de politie.

Hans van de Zande wijst niet alleen op het kultuurpatroon waarbinnen het van vrouwen veel gewoner wordt gevonden dat ze bij een zandbak komt zitten, maar ook op het daaruitvolgende verschil in benadering: de man werd ter verantwoording geroepen, de vrouw werd verondersteld op iemand te wachten. Mevrouw Ladé gaat hier dieper op in en noemt een onderzoek in de zesde klassen van het basisonderwijs naar het verwelkomingsgedrag bij 'vreemde' leerlingen: jongens houden hun groep gesloten, terwijl meisjes vriendelijk worden opgenomen.

Lex van Naerssen suggereert nog twee algemene criteria voor dit soort situaties: het verschil tussen een grote en een kleine leefgemeenschap (Amsterdam of het hofje van de aktrice en het daaruitvolgende verschil in anonimiteit); daarnaast de tijdsduur, hoelang iemand stilletjes in het openbaar op dezelfde plaats aanwezig is.

Raadgevingen

In een slotronde vraagt Maarten Nederhorst om raadgevingen, die de reacties in vergelijkbare situaties wat meer beheersbaar zouden kunnen maken.

Hans van de Zande wil een verschil maken tussen realistische en irrealistische angst, welk verschil overigens wordt beïnvloed door tijdsduur en intensiteit van een als ongewoon ervaren situatie. Hij vindt sociale contacten binnen een woonomgeving een belangrijke voorwaarde om in een noodsituatie op elkaar terug te kunnen vallen en elkaar te steunen.

Mevrouw Ladé wil angstvorming verminderen door de kinderen binnen te halen en ze zo in vertrouwde huiselijke omgeving bescherming bieden.

Reacties

Beide radio-uitzendingen maakten (uiteraard) de nodige telefonische reacties los.

Een man uit Dordrecht vond het onverantwoord de akteur aan zoveel agressie bloot te stellen. Hij betreurt het dat je tegenwoordig als man of als vrouw gewoon niet meer aardig tegen kinderen kunt zijn, tenzij het om je eigen kinderen gaat. Zelf vermijdt hij elke vraagteken-situatie door in het openbaar niet met (vreemde) kinderen alleen te zijn...

Een mevrouw uit Vlaardingen identificeerde zich al luisterend zo sterk met de vrouwen dat zij zich ook een beetje bedreigd ging voelen. Haar man vond de weergegeven angst van de vrouwen echter niet terecht: "Wanneer er ergens een man op een speelplaats zit, dan denken de moeders gelijk aan de ergste dingen. Wanneer er per jaar misschien vijf, zes kinderen vermist worden valt dat in het niet bij alle ongelukken met kinderen in het verkeer." In een verdere vergelijking noemde hij de ondoordachte en voor jonge kinderen gevaarlijke plaatsing van chemische schoonmaakmiddelen in gootsteenkastjes en dergelijke.

Een jongen uit Amsterdam herinnert zich uit zijn eigen jeugd het zwart maken van vreemde mannen die allerlei gevaarlijke dingen konden doen. Hem werd echter nooit duidelijk gemaakt wat dan het gevaarlijke of het ongevaarlijke was. Nu herkent hij de reacties van kinderen die hard weggrennen als hij ze aankijkt...

Een mevrouw uit Haarlem beschrijft hoe ze als jong meisje aan het hinkelen was en er een vreemde man met z'n fiets bij haar kwam staan. Ze was verlegen en durfde niet tegen te spreken toen de man haar achterop de fiets zette en naar een bosje reed. Daar betastte hij haar. Ze begon te gillen waarop ie haar als het ware neergooide en hard op zijn fiets wegreed...

Kommentaar

Bij de evaluatie ontbreken de betrokken kinderen volledig met hun kijk op het experiment. De programma-makers c.q. Maarten Nederhorst nemen "klaarblijkelijk" genoegen met de volwassenen (die de medewerking van hun kinderen hebben tegengehouden?). Nu spreken (zoals gewoonlijk) de ouders uit naam van de kinderen en spelen de 'deskundigen' dit spelletje dapper mee!

Maarten Nederhorst c.s. nemen met dit programma een wat dubbelzinnige positie in.

Het is naïef te geloven dat het hier om 'zomaar' een radio-programma gaat. Het onverzorgde uiterlijk van de man én het uitdelen van snoepjes, hoewel op zich nauwelijks opzienbarend, zijn hier duidelijk provocerend bedoeld. De programma-makers wisten daarom dat er reacties zouden komen. De vraag was alleen welk verloop deze reacties zouden hebben. Het nagesprek en vooral de studio-evaluatie waren bedoeld als (harde) analyse van het experimentverloop. Daaraan is de keuze van deze beroepsmatige deskundigen (sociologen/psychologen) zeker niet vreemd geweest. Er was zo de (zeldzame) mogelijkheid geschapen voor een breed publiek de in dit soort gebeurtenissen optredende onzinnigheden aan de kaak te stellen. Dit is niet gebeurd, wat zowel aan de 'deskundigen' als in mindere mate aan Nederhorst is te wijten.

In de evaluatie heeft Nederhorst als aangever slechts een tweetal keren een kritische analyse-mogelijkheid benut: zijn herinnering aan het niet mogen aannemen van snoepjes en geen contact mogen hebben met vreemden; daarnaast de konfrontatie van de moeders met de initiatieven van hun kinderen.

Van de deskundigen uit Van de Zande zich als defensief vanuit de burgerlijke moraal redenerend (overtreden normen, saamhorigheidsgevoel, rolpatronen, noodzaak sociale contacten). Hij is slechts relevant bij het maken van een verschil tussen realistische en irrealistische (door vooroordelen en emoties ingegeven) angst. Mevrouw Ladé komt tot geen zinniger opmerking dan de kinderen in dit soort situaties thuis huiselijke bescherming te bieden...

Alleen Lex van Naerssen verlaat de konformerende stellingen. Hij doet van zich spreken met zinnige objectieve opmerkingen: de toenemende angst van de vrouwen door het uitblijven van een enigszins akseptabele verklaring van de man voor zijn aanwezigheid, de kontrolleringsdrang van veel mensen over hun directe omgeving en de waarde van anonimiteit binnen een leefgemeenschap.

Mogelijkheden die Nederhorst heeft laten liggen zijn de doorbreking van het groepsdenken (zich verschuilen achter generalisaties) en het stellen van nuchter denken boven emotioneel ingegeven denken (althans in dit soort bijzondere situaties). Vooral heeft hij echter nagelaten de ouders c.q. de luisteraars te wijzen op het vertrouwen dat je best in kinderen kunt/mag stellen. Doorgaans zullen kinderen van zichzelf voldoende kritisch onderscheidingsvermogen hebben (mits ze tenminste nog geen onhandelbare angst en wantrouwen is aangepraat).

Resumerend kan gesteld worden dat ondanks goede bedoelingen van Nederhorst en Van Naerssen dit dubbel-radioprogramma de indruk achterlaat van een tegemoetkomen aan het burgerlijke denken.

Kinderlijk

ZO AF EN TOE VERRAST PROF. G.P. HOEFNAGELS, HOOGLEERAAR KRIMINOLOGIE EN JEUGDRECHT AAN DE ERASMUS UNIVERSITEIT VAN ROTTERDAM, ONS MET NIEUWE VISIES OP DE PLAATS VAN JEUGDIGEN IN ONZE SAMENLEVING DIE ALLESZINS DE MOEITE WAARD ZIJN OM KENNIS VAN TE NEMEN. HIJ PUBLICEERDE OVERIGENS NIET ALLEEN ARTIKELEN EN ESSAYS, MAAR OOK GEDICHTEN EN TOONEELSTUKKEN.

In het Hollands Maandblad nr. 408 van november 1981 treft men een 7 pagina's lange verhandeling van zijn hand aan onder de titel "De verkinderlijking van het menselijke." Hoe komt het, vraagt hij zich daarin af, dat we kinderen zo'n aparte plaats geven in ons denken, handelen en voelen? Hoe komt het dat we zo mooi praten als het om kinderen gaat, en wat komt er van al dat moois terecht? Hoe zit het met de gevoelens van volwassenen ten opzichte van kinderen en met de sociale structuur waaruit die gevoelens zijn voortgekomen?

Om dat na te gaan bespreekt Hoefnagels allereerst de in 1959 door de Verenigde Naties aanvaarde "Verklaring van de Rechten van het Kind". Deze beginselen zijn, zo constateert hij, waarschijnlijk vooral geschreven met het oog op de situatie in de ontwikkelingslanden, maar juist daar komt er van naleving weinig terecht. Opmerkelijker nog zijn de opmerkingen van Hoefnagels dat

1. de in de verklaring genoemde beginselen zich uitsluitend richten op bescherming van kinderen, en niet op de rechten van kinderen;
2. deze beginselen niet oproepen tot verantwoordelijkheden voor de minderjarigen;
3. vrijwel alles wat in deze verklaring bedongen wordt, met evenveel recht voor volwassenen bedongen kan worden.

Bescherming

Van hieruit komt de schrijver op de vraag: Wat is bescherming? Waartegen beschermen we het kind? Hij merkt op dat we alleen beschermen wat we eerder apart gezet hebben. Voor zeehonden,

BOB FERGUSON

Illustratie: Rik Wanders

gehandicapten, vrouwen en ogen stellen we een internationaal aandachtjaar in of voeren we actie, maar de wereld zelf of de mens in het algemeen beschermen we niet. We voeren oorlog, houden koude oorlog in stand en "beschermen" de vrede door afschrikking. Bescherming, aldus Hoefnagels, heeft te maken met angst voor het dragen of geven van verantwoordelijkheid. Hij geeft een rond-uit prachtige omschrijving: "BESCHERMING IS EEN SPECIEFIEKE FORM VAN MACHTS-UITOEFENING MET ALS VOORNAAMSTE KENMERK DAT MEN EEN VERANTWOORDELIJKHEID VAN EEN ANDER OVERNEEMT door hem een bepaalde werkelijkheid, die men ongunstig acht voor de beschermde, te onthouden." Tegen een werkelijkheid die men zelf niet aan kan beschermen men kinderen, zoals tegen verbeelding van seksualiteit, tegen de dood en geweld. Publikaties van Dasberg en Peeters worden aangehaald om te laten zien dat

dit een verschijnsel van de laatste eeuwen is. De vraag die Hoefnagels zich dan ook vervolgens stelt is: kunnen we de jeugd de verantwoordelijkheid teruggeven die we haar de laatste 150 jaar geleidelijk hebben ontnomen? Door middel van het vakantiewerk nam zij al iets terug van wat haar met het verbod op de kinderarbeid en de leerplichtwet was ontnomen. Mondigheid werd veroverd in de democratie op universiteiten (Hoefnagels springt hier wat slordig met het begrip jeugd om) en elders, maar het is een vrijblijvende mondigheid zonder verantwoordelijkheid. Het lijkt net echt maar dat is het niet.

Projectie

Er volgen dan een aantal gedachten die hier verder op ingaan. Wat onsamenhangend vond ik, zonder een duidelijke richting aan te geven van wat Hoefnagels nu eigenlijk bedoelt te zeggen. De volwassenen-maatschappij, het menselijke, zou worden geprojecteerd in de jeugd. Grote mensen gaan op hun hurken zitten terwijl het kind al rechtop staat. Televisie-programma's blijven op het niveau van 14 tot 15-jarigen. Daarmee is het kind de volwassen norm en het perspectief in de maatschappij kwijt. Wat het centrale deel van het betoog moet zijn, komt te weinig uit de verf, waarschijnlijk omdat nauwelijks wordt ingegaan op wat nu "volwassen" en wat "kinderlijk" wordt geacht.

Individu

In het slotgedeelte komt de schrijver terug op een punt dat naar ik mij herinner al eerder door hem werd benadrukt: het gevaar van de steeds verdergaande individualisering van de mensen in onze tijd. Emancipatie wordt gezien als iets wat personen (individueen) aangaat, elk mens komt daardoor los van de anderen te staan. Het individu is vrij, maar waartoe? Een reëel gevaar van het verdwijnen van onderlinge verbanden en verbondenheden is de steeds grotere kans op manipulatie door centrale overheden. Big Brother houdt toezicht en beschermt ieder individu. Relaties en samenlevingsvormen maken het individu minder afhankelijk van deze "bescherming" die hem zijn verantwoordelijkheid ontnemt. Het zijn vooral de verantwoordelijkheden die aan de jeugd moeten worden teruggegeven. Volgens Hoefnagels moet dit vooruitlopen op het verlenen van rechten. Dat vereist een samenleving die meer geïntegreerd is. Waar wonen en werken, kunst en handel bijeen blijven. Waar grootmoeders, kinderen, invaliden, dichters, gekken en priesters "erbij horen" en niet allemaal apart worden gezet.

G.P. HOEFNAGELS "DE VERKINDERLIJING VAN HET MENSELIJKE", IN: HOLLANDS MAANDBLAD 1981/408 (november '81).

Eindelijk duidelijkheid

Alle afkortingen uit NIKS 1981

WIE REGELMATIG EEN LWGJ- OF WOPJE-VERGADERING BEZOECT KAN HET HERHAALDELIJK NEE-
MAKEN DAT ER IEMAND EEN AFKORTING VERKLAARD MOET KRIJGEN. MAAR OOK IN DE VR, IN
DE GANGEN VAN HET VK, JA ZELFS IN BIJeenKOMSTEN VAN HET DB BLIJKT MENIGMAAL MIS-
VERSTAND TE BESTAAN OM BEGRIPPEN DIE MEN GEMAKSHALVE AFKORT.

IN DE LWGJ-VERGADERING VAN 2 DECEMBER 1981 HEBBEN WE HET BELOOFD EN HIERONDER
DOEN WE DIE BELOFTE GESTAND: EEN AFKORTINGENLIJST, GEMAAKT AAN DE HAND VAN DE
JUIST VOLTOOIDE JAARGANG. ALS IEMAND DUS IN HET VERVOLG BIJVOORBEELD VRAAGT:
"WAT IS WIJN?", DAN KUNNEN WE SIMPELTJES REAGEREN MET: "BEKIJK HET MAAR IN
NIKS 82/2, PAGINA 12 EN 13!".

GORRIT GOSLINGA

A-B

- AB Algemeen Bestuur, doorgaans dat van de NVSH.
AFIK Gebouw te Gent, België.
AOW Algemene Ouderdomswet, voor-
ziet in een sociale uitkering
vanaf 65-jarige leeftijd.
AVRO Algemene Vereniging Radio Om-
roep, grote conservatieve om-
roepvereniging.
AWG AfdelingsWerkGroep, onderdeel
van een NVSH-afdeling. Hier
doorgaans: AWG (Jeugdemancipa-
tie en) Pedofilie.
BM (1) Belangenvereniging Minder-
jarigen, vakbond van te-
huisbewoners;
(2) type zeilboot.
B & W Burgemeester en Wethouders,
dagelijks bestuur van een ge-
meente.

C

- C & A Textielconcern, bekend om het
in advertenties afbeelden van
kinderen als lustobjecten.
CAO Collectieve ArbeidsOvereen-
komst, per bedrijfstak afge-
sloten arbeidskontraakt tussen
vakbonden en werkgeversbonden.
CDA ChristenDemocratisch Appèl, de
grootste politieke partij, ge-
matigd behoudend.
CGSO Centra voor Gezinsplanning en
Seksuele Opvoeding, keten van
konsultatieburo's in België
als hier de Rutgershuizen.
CHE Britse homo-organisatie.
cie. commissie.
COC zie NVIH-COC.
CPN Communistische Partij Neder-
land, kleine linkse politieke
partij.
CRM Cultuur, Recreatie en Maat-
schappelijk Werk, ministerie
waaronder onder andere het
jeugdwerk valt.

- CS Centraal Station.
c.s. "met zijn volgelingen".
CSV Gebouw te Gent, België.

D-F-f

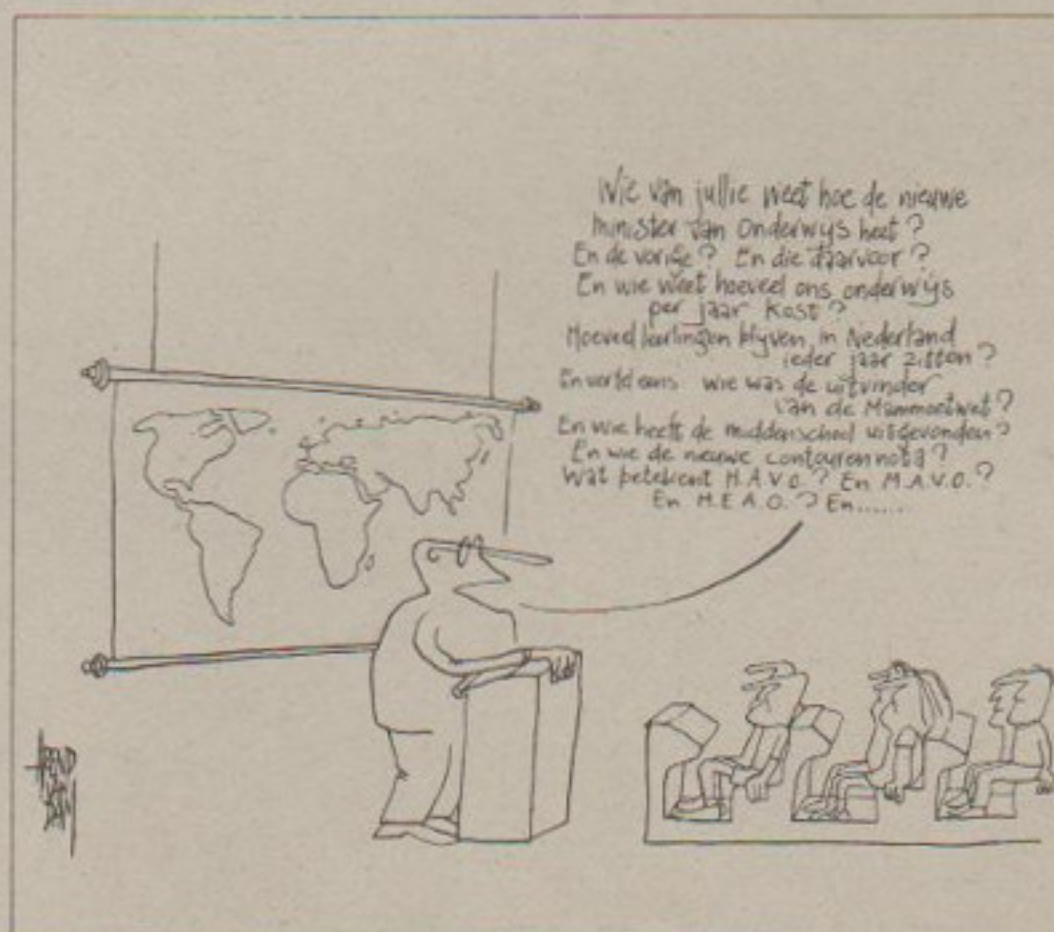
- DB Dagelijks Bestuur, doorgaans
van de LWGJ.
D'66 Democraten 1966, voormalige
kleine linkse partij; nu een
middelgrote middenpartij.
EO Evangelische Omroep, kleine
reaktionair-christelijke om-
roepvereniging.
FHAR Radikaal-linkse homo-organi-
satie in Frankrijk.
FNV Federatie van Nederlandse
Vakverenigingen.
FWE Federatie van Werkgroepen
Homofilie, in België.

G-H-I-J

- GG (1) in artikelen: maandblad
van de PSVG.
(2) onder artikelen: schrij-
ver dezes.
GRED Franse jeugdemancipatie-orga-
nisatie.
HAVO Hoger Algemeen Vormend Onder-
wijs, type vervolgonderwijs
voor kinderen die te slim en/
of te fanatiek zijn voor MAVO
(zie aldaar) maar niet slim
en/of fanatiek genoeg voor
VWO (zie aldaar).
HB HoofdBestuur, (1) van de
NVIH-COC; (2) vóór 1974 ook:
van de NVSH.
HBC HoofdBestuursCommissie, van
1971 tot 1974 de status van
de LWGP binnen de NVSH.
HUN Homoseksuele Uitgeverij Nij-
megen.
IKON InterKerkelijke Omroep Neder-
land, kleine en tamelijk pro-
gressieve zendgemachtigde.
IVKO Individueel Voortgezet Kunst-
zinnig Onderwijs, weinig voor-
komende vorm van IVO.
IVO Individueel Voortgezet Onder-
wijs.
IVO-MAVO Meest voorkomende vorm van
IVO.
JAC Jongeren AdviesCentrum, meest
tot instelling geworden vorm
van alternatieve hulpverlening.
JEP JeugdEmancipatie en Pedofilie;
(1) naam van sommige AWG's
(2) stichting te Eindhoven
die drukwerken op dit ter-
rein produceert en distri-
bueert.
(3) veelgehoorde maar foutie-
ve aanduiding van LWGJ.
JE+P Tijdschrift van de AWG Venlo.

K-L-M

- kie. commissie.
KV KinderVuist, belangenbeweging
van zelfbewuste kinderen.

Wie van jullie weet hoe de nieuwe
minister van Onderwijs heet?
En de vorige? En die daarvoor?
En wie weet hoeveel ons onderwijs
per jaar kost?
Hoeveel leerlingen blijven in Nederland
ieder jaar zitten?
En wereldwijd: wie was de uitvinder
van de Minnaertwet?
En wie heeft de middenschool uitgevonden?
En wie de nieuwe contournotatie?
Wat betekent H.A.V.O.? En M.A.V.O.?
En H.E.A.O.? En.....

LWG Landelijke WerkGroep, thematische activiteitenkern binnen de NVSH.

LWGJ Landelijke WerkGroep Jeugd-
emancipatie.

LWGP Landelijke WerkGroep Pedofi-
lie, noemt zich sinds 1980
WOPJE.

LWJ Veelgehoorde maar foutieve
aanduiding van LWGJ.

LWS LeefWerkSchool, alternatieve
vorm van basisonderwijs.

LWW Landelijke WerkGroep Wetge-
ving, van de NVIH-COC.

MAVO Middelbaar Algemeen Vormend
Onderwijs, type vervolgonder-
wijs voor kinderen die niet
slim en/of fanatiek genoeg
zijn voor VWO (zie aldaar).

MO Middelbaar Onderwijs. Een
akte MO geeft recht op les-
geven in een of meer vakken
op MAVO, HAVO of VWO.

MOB Medisch Opvoedkundig Bureau,
officiële hulpverlening voor
ouders die de kinderen niet
aankunnen.

N

NAMBLA North American Man-Boy-love
Association, radikale pedo-
organisatie in de VS.

NCCV Nationaal Centrum voor Gees-
telijke Volksgezondheid.

NFJJ Nederlandse Federatie Jeugd-
en Jongerenwerk.

NHI Nederlands HuisartsenInsti-
tuit.

NIKS Naar Integratie KinderSeksu-
aliteit, officieel orgaan van
LWGJ, dit maandblad.

NISSO Nederlands Instituut voor
Sociaal Seksuologisch Onder-
zoek, te Zeist.

NMB (1) Bank die meedenkt;
(2) Neo-Malthusiaanse Bond,
vooroorlogs rechtsvoor-
ganger van de NVSH.

NOS Nederlandse OmroepStichting,
staatsomroepbedrijf.

NRC Nieuwe Rotterdamse Courant,
naar eigen mededeling kwaliteits-
krant.

NRMW Nationale Raad voor Maat-
schappelijk Welzijn.

NVIH-COC Nederlandse Vereniging tot
Integratie van Homoseksuali-
teit "Cultuur en Ontspannings-
Centrum.

NVSH Nederlandse Vereniging voor
Seksuele Hervorming.

O.P.Q

OA Open Avond van een AWG.

OSG Openbare ScholenGemeenschap

PIE Paedophile Information Ex-
change, Britse pedo-organisa-
tie.

PPR Politieke Partij Radikalen,
kleine linkse politieke partij.

PSP Pacifistisch Socialistische
Partij, kleine linkse politie-
ke partij.

PSVG Protestantse Stichting voor
Verantwoorde Gezinsvorming,
zusterclub van de NVSH en
lang niet zo behoudend als
de naam suggereert.

PvdA Partij van de Arbeid, grote
linkse politieke partij, met
soms behoudende trekken als
het om hervorming van de
zedes gaat.

R.S.F.V

RAF Rote Armee Fraktion, extreem-
linkse terreurbeweging in
West-Duitsland, niet te ver-
warren met de Mafia (zie:
NAMBLA, PIE, SAP, WOPJE).

RAI Gebouw te Amsterdam.

RASA Gebouw te Utrecht.

RMPI Rotterdams Medisch Pedago-
gisch Instituut.

RU RijksUniversiteit.

SAP Schweitzerische Arbeitsgruppe
Paedophilie, Pedo-organisatie
in Duitstalig Zwitserland.

V

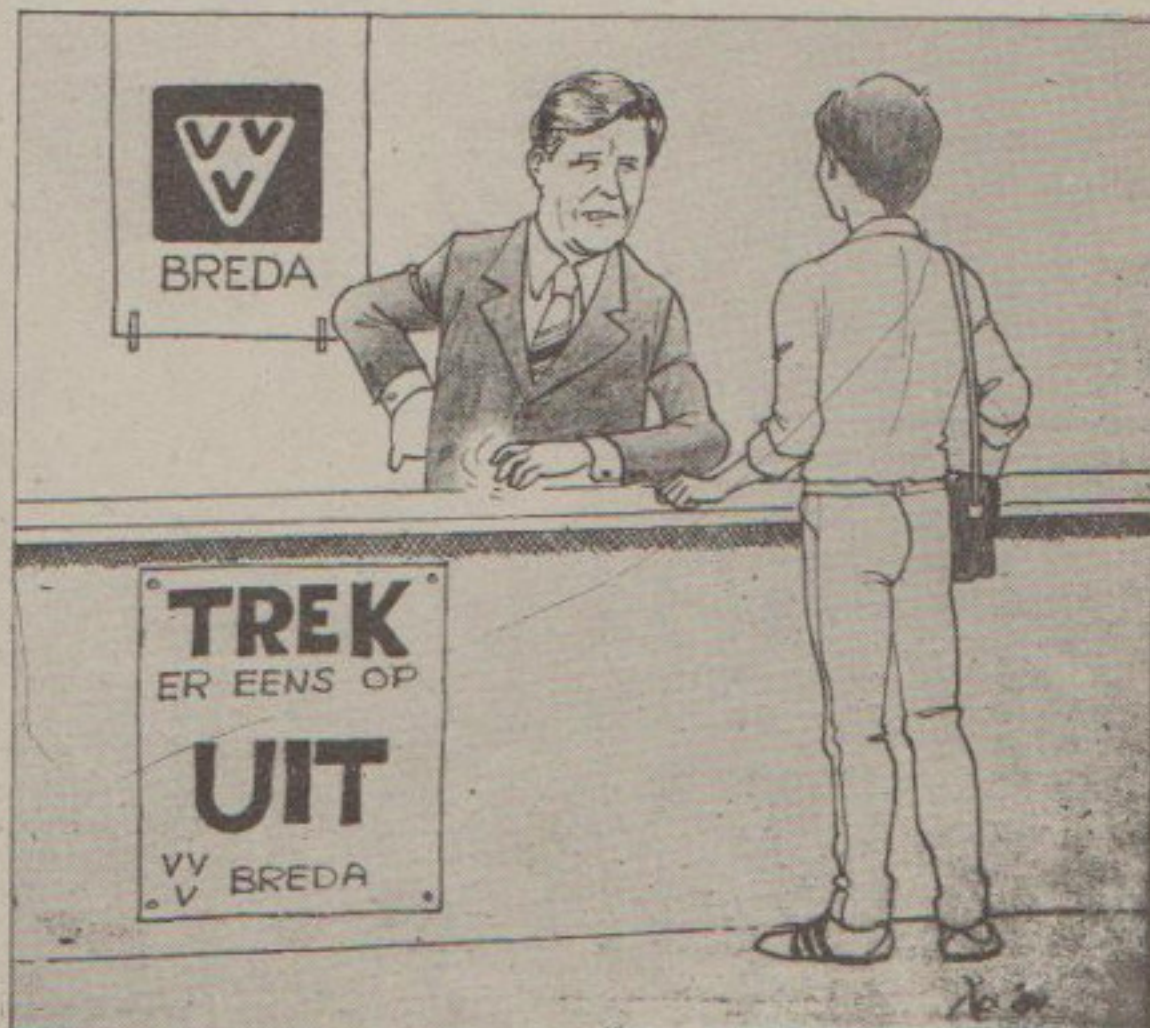
VARA Vereniging van Arbeiders Ra-
dioAmateurs, grote linkse
omroepvereniging.

VK VerenigingsKantoor, doorgaans
dat van de NVSH, te Den Haag.

VN (1) Verenigde Naties, interna-
tionaal overlegorgaan.
(2) Vrij Nederland, links opi-
nieuwweekblad.

"Hoezo lijkt ons
embleem op dat van
de Roze Driehoek?"

ill: Ad Dams, uit de "Gay Krant"

VPRO Vrijzinnig Protestantse Radio
Omroep, kleine linkse omroep-
vereniging. Niet protestants
meer maar des te meer vrijzin-
nig.

VS Verenigde Staten van Noord-
Amerika, machtigste staat ter
wereld, ge-reageerd door kon-
servatieven.

VSO Vereniging voor Socialisti-
sche Opvoeding, niet-partij-
gebonden linkse organisatie
van ouders en opvoeders.

VVD Volkspartij voor Vrijheid en
Democratie, middelgrote kon-
servatieve politieke partij.

VVSH Vlaamse Vereniging voor Sek-
suele Hervorming, zusterclub
van de NVSH in Nederlandsta-
lig België.

VWO Voorbereidend Wetenschappelijk
Onderwijs, type vervolgonder-
wijs voor kinderen die te
slim en/of te fanatiek zijn
voor HAVO (zie aldaar).

W.X.Y-Z

WC WaterCloset, inrichting be-
stemd om uitwerpselen met
behulp van waterkracht in de
riolering te stuwen.

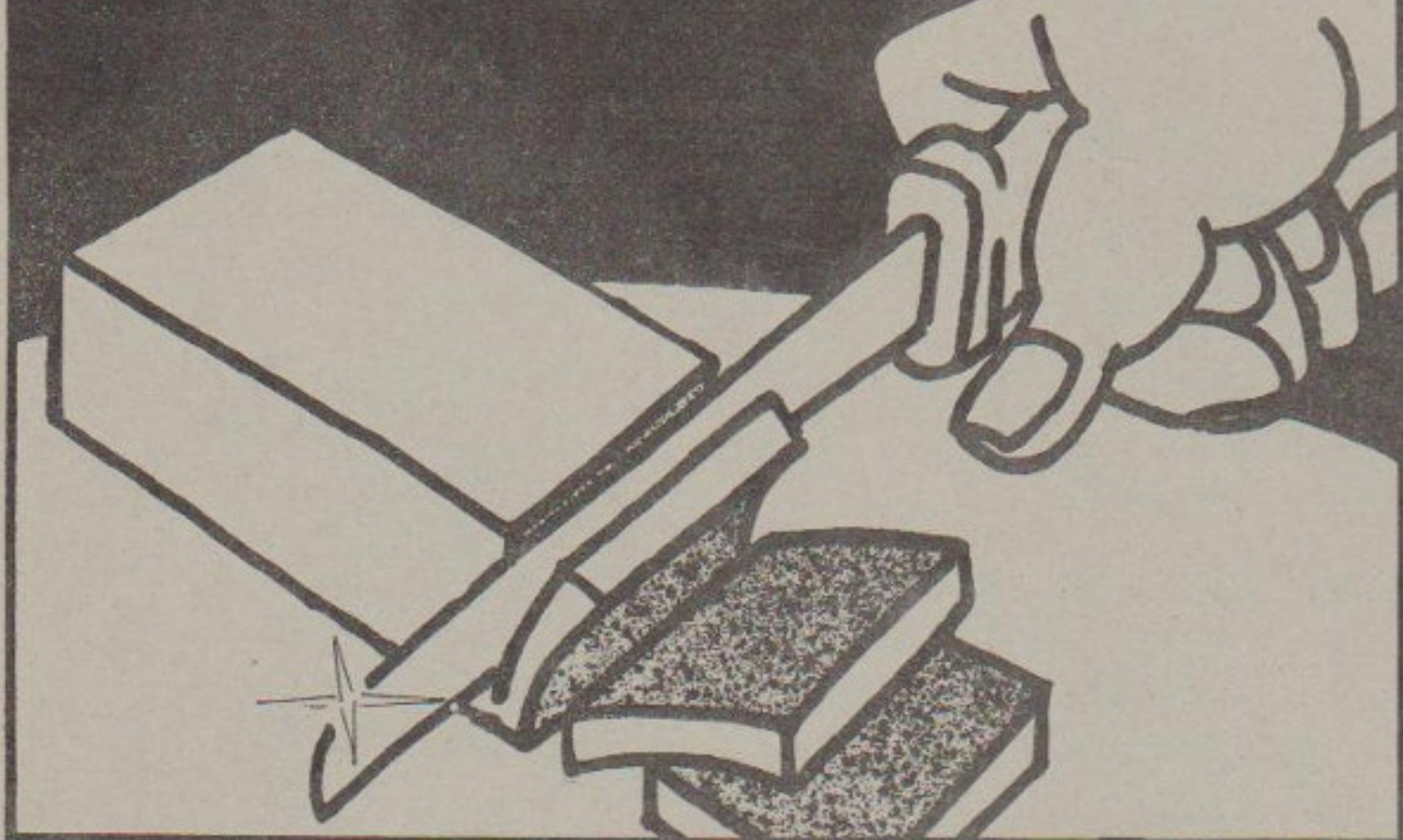
WIJN Werkverband Integratie Jeugd-
welzijnswerk Nederland, over-
koepelende organisatie van de
partikuliere kindertehuizen.

WOPJE WerkgroepenOverleg Pedofilie
En Jeugdemancipatie, ontmoet-
tingsplaats van de AWG's JEP
en de LWGJ.

WSVVU Werkgroep Seksuele Vorming
en Voorlichting Utrecht,
maakt schoolprogramma's voor
het basisonderwijs, uit te
voeren door de onderwijzers.

ZMOK Zeer Moeilijk Opvoedbaar Kind,
omschrijving waarmee een MOB
bevestigt dat ouders en onder-
wijzers geen passend antwoord
hebben gevonden op het gedrag
van dat kind.

Gesneden Koek

Hapklaar gezaagd

door: gorrit goslinga

Hoe lang is het nu helemaal geleden dat de toekomst van de Landelijke Werkgroep Jeugdemancipatie er hopeloos uitzag? Niet meer dan enkele maanden. Het kadervormingsweekend in mei leek het laatste redmiddel; het werd in bijna alle opzichten een grote mislukking. Maar juist toen er al gefilosofeerd werd over zich verspreiden over bevriende organisaties met instandhouding van het onderlinge contact, begonnen er zaken op hun plaats te vallen. Er meldden zich mensen die gezien hun ideeën en staat van dienst elders meteen inzetbaar waren; het beleidsplan gaf ons het idee terug dat we overzicht hebben over de dingen waarmee we bezig zijn; onze externe contacten - jarenlang een zorgenkindje door de oude beeldvorming - beginnen op eens tot werkbare resultaten te leiden. Zowel in de vrouwenbeweging als in de homobeweging herkennen we een groeiende bereidheid om met ons samen tot resultaten te komen.

Die bereidheid heeft natuurlijk meer oorzaken dan het uiteindelijk afsterven van de oude viezerik met gleufjas en regenhoed. Het heeft ook te maken met het vinden van de juiste ingangen en meer nog met de druk van de omstandigheden. Drie wetsontwerpen zijn in aantocht, die de op gang zijnde emancipatiestromen dreigen te kanaliseren in al te enge bedingen. Het porno-wetsontwerp - waarover Bob Ferguson in de vorige NIKS schreef - is al door de kamerkommissie afgehandeld en zal volgens de regels binnenkort op de agenda van de voltallige Tweede Kamer prijken. Het wetsontwerp herziening zedelijkheidstitel zal - afgaande op toezeggingen van minister en topambtenaren - voor de zomer gepubliceerd wor-

den. Van het Wetsontwerp Gelijke Behandeling (anti-diskriminatiewet) verloopt binnenkort de termijn voor reacties op het ingediende voorontwerp.

Pornowet

De zaak van de pornowet is het dringendst. Als deze wet er door is zal op dit punt de seksualiteit als grond voor strafbaarheid gehandhaafd blijven. De kans dat er op redelijke ter-

mijn een vervanging van de zedelijkheidstitel komt, met andere gronden voor strafbaarheid, is dan vrijwel nihil geworden. Ook zullen veel instanties en organisaties als dit geregeld is hun belangstelling voor de zedelijkheidswetgeving verliezen. Het is dus zaak actie te voeren om de verantwoordelijke politici te bewegen het wetsontwerp in nieuwe overweging te nemen. In de komende LWGJ-vergadering zal het bestuur daarover een voorstel doen.

De denktank, onze gezamenlijke commissie met de LW Wetgeving van het COC, houdt het ontwerp voor een alternatief wetsontwerp vervanging zedelijkheidstitel nog even intern. In deze commissie wordt, onzichtbaar voor de buitenwacht, doelmatig aan het voorlopig resultaat gewerkt. Opmerkelijk is inmiddels dat de commentaren van NVSH en COC op het voorontwerp van een Wet Gelijke Behandeling beide door denktank-leden geschreven zijn. De overeenkomsten zijn dan ook treffend!

Sprekers

Niet op één paard weddend hebben we meer pijlen op onze boog (even krom als deze beeldspraak) zodat we ons ook voorbereiden op het reageren op het wetsontwerp ter herziening van de zedelijkheidstitel. Het NRMW-symposium zal een goede gelegenheid daartoe zijn. De definitieve datum die genoteerd kan worden is 3 (dus niet 4) juni. Plaats van handeling wordt het ook van het NVSH-eeuwfeest bekende gebouw De Reehorst te Ede. Als inleiders zijn gevraagd prof. Dasberg, prof. Melai, mevrouw Cohen-Matthijsen, prof. Zeegers en Hans Zwerus. Mogelijk komt daar nog iemand bij die de visies vanuit de vrouwenbeweging verwoordt.

Reglement

Op het tijdstip dat ik dit typ ligt de eerste LWGJ-vergadering van 1982 nog in het verschiet

maar de structuurwijziging zal er het voornaamste gespreksthe-
ma zijn, dat laat zich veilig
voorspellen. Dat is ook geheel
konform besluit I voortvloeiend
uit de beleidsnota waarmee we
1981 afsloten. Jan Lutje Schip-
holt, afgetreden AB-lid maar
nog wel voorzitter van de Stich-
ting Direkte Hulpverlening, is
doende een huishoudelijk regle-
ment te ontwerpen dat voorziet
in een actieve binnenring (zo'n
tien mensen) die taken vervul-
len en het daagse beleid maken;
en een buitenring van vagelijk
betrokkenen en meelevenenden die
als achterban een of twee keer
per jaar wordt uitgenodigd tot
deelname aan een landelijke
werk- of studiedag waar het be-
leid op wat langere termijn
wordt bepaald (of een gedeelte
daarvan). Zo'n landelijke dag
zou in NIKS gepubliceerd kun-
nen worden. Als de NVSH gewoon
blijft voortbestaan - ik heb
de eerste optimistische gelui-
den sinds maanden opgevangen
daarover - worden we een LWG
met een eigen huishoudelijk reg-
lement; zonodig is het ook moge-
lijk het reglement om te zetten
in de statuten van een eventu-
eel op te richten Stichting
Jeugdemancipatie.

Al sinds augustus 1979 is Kin-
dervuist in een stichting on-
dergebracht. Na het definitief
afmaken van de scholierenorgani-
satie in ontbinding LOOS is er
weer een nieuwe kandidaat voor
de vierde plaats in het stich-
tingsbestuur: de stichting
SOBIA, die vormingskursussen
organiseert voor vakbondsleden,
hun vrouwen en hun kinderen.
Het ligt trouwens ook in de lijn
dat er spoedig ouders van leden
in het stichtingsbestuur komen.
Dat gaat dus straks in kommis-
sies werken. Inmiddels blijft
het ledental na het passeren
van de magische 1000-grans stij-
gen en daarmee ook het aantal
afdelingen en kindergroepen.
Er bestaat er nu ook al een in
België en wel in Gent.
Het kinderbestuur heeft naast
de oude aandachtspunten, waar
weinig vorderingen mee zijn
gemaakt, een nieuw punt van ak-
tie dat in elk geval zeer prak-
tisch is en overal in het land
van toepassing, namelijk het

chloorgehalte van zwembaden.
Er is iemand achter gekomen dat
volgens de veiligheidsvoorschrif-
ten de gevaargrens is overschre-
den als je het chloor kunt rui-
ken. Als nu eens alle vuistkin-
deren massaal alarm gaan slaan

bij alle badmeesters van Neder-
land en Gent: dan moeten een
paar brieven naar de verantwoor-
delijke sportstichtingen toch
voldoende zijn om dit brandend
probleem uit de zwemwereld te
helpen!

Symposium in Venlo

SYMPOSIUM omgaan met kinderseksualiteit en pedofilie

BOB FERGUSON

IN VENLO VINDT OP 16 MAART AANSTAANDE
EEN SYMPOSIUM PLAATS ONDER DE TITEL
"OMGAAN MET KINDERSEKSUALITEIT EN
PEDOFILIE". INLEIDERS ZIJN WIL FLIER,
EDWARD BRONGERSMA EN THEO SANDFORT,
TERWIJL HET SLOTFORUM ONDER VOORZIT-
TERSCHAP STAAT VAN DICK DE GROOT.

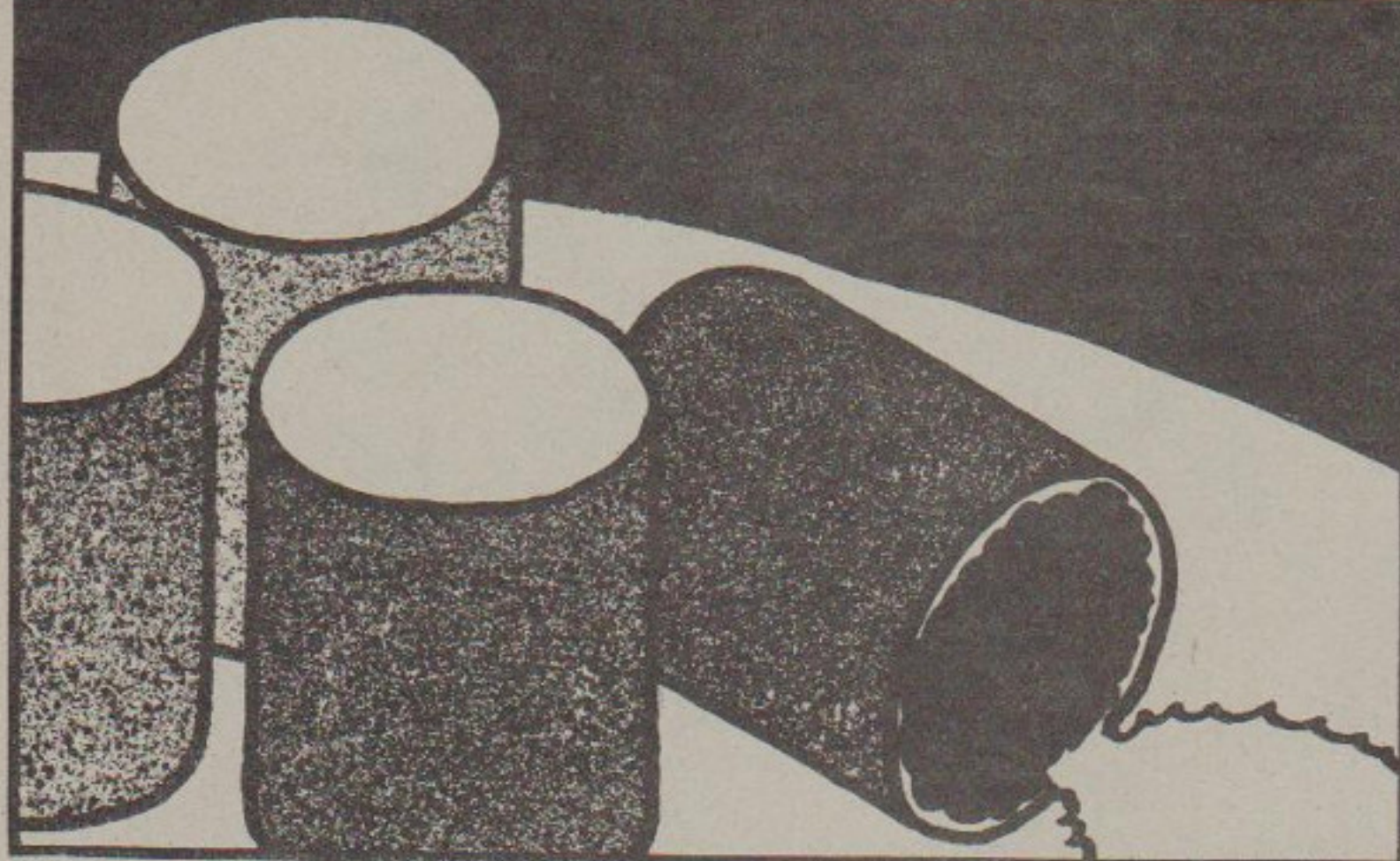
Bij haar voorlichtingswerk ontmoet
de NVSH afdelingswerkgroep Jeugd-
emancipatie en Pedofilie van Venlo
veel vragen die onder dezelfde noemer
zijn te vangen. Ook al wil men ver-
standelijk zijn of haar mening over
kinderseksualiteit en over seksuele
en gevoelsmatige relaties tussen kin-
deren en volwassenen herzien, het gaat
maar niet zo ineens. Voor velen blijft
het probleem vooralsnog: hoe ga ik er
mee om zodra het voor mij concreet
wordt?

Over dit thema wordt daarom een regio-
nale studiedag opgezet, bedoeld voor
hulpverleners, artsen, jeugdwerkers,
mensen in het onderwijs en bij het
pastoraal werk en al degenen die zich
verantwoordelijk voelen betreffende
de positie van het kind in onze samen-
leving. Vragen die aan de orde komen
zijn bijvoorbeeld: hoe benader ik, hoe
behandel ik, hoe adviseer ik, hoe de-
finieer ik, waar sta ik zelf, wat richt
ik aan?

Het symposium vindt plaats op dinsdag
16 maart 1982 in het Gemeenschapshuis
"DE STAAY", Witherenstraat 68, 5921 GC
VENLO-WEST (Blerick). Het programma
luidt als volgt:

- 9.30 zaal open
- 10.15 inleiding WIL FLIER (vormings-
(vormingswerkster)
- 11.00 inleiding DR.E. BRONGERSMA
(jurist)
- 11.30 mogelijkheid tot groepsdiskussie
- 12.00 dialoog met beide inleiders
- 12.30 pauze met mogelijkheid om de
videokopie van de film "Afscheid
nemen van een vriendje" te zien
- 14.00 inleiding DRS.THEO SANDFORT
(sociaal-psycholoog)
- 14.30 mogelijkheid tot groepsdiskussie
- 15.00 dialoog met de inleider
- 15.30 Forumdiskussie o.l.v. DRS. DICK
DE GROOT (directeur PSVG)
- 16.30 sluiting

De deelnemerskosten bedragen f 12,50.
Voor f 5,- kan men een lunchpakket
bestellen. Inschrijvingsformulieren
en nadere inlichtingen te verkrijgen
bij: NVSH-JEP, Postbus 635, 5900 AP
VENLO. Telefoon 077-11101 (op weekda-
gen na 18.00 uur en in het weekend).
De inschrijving sluit in principe op
5 maart.

blik~openers: hans arts; gorrit goslinga

Liefde en van Dattum

DE ROTTERDAMSE THEATERGROEP WIEDUS HEEFT JARENLANG VOOR DE LEEFTIJDGROEP ZES TOT TWAALFJARIGEN GESPEELD. DE DIT SEIZOEN VERGROTE SPEELKERN WIL ZICH NU OOK GAAN RICHTEN OP EEN OUDERE LEEFTIJDGROEP: DE TWAALF TOT ZESTIENJARIGEN.

De eerste voor die groep bedoelde produktie is "Liefde en van Dattum", de Nederlandse vertaling en bewerking door Karel Eykman van "Wass heisst hier Liebe", afkomstig van de Berlijnse groep 'Die rote Grütze'. Dinsdag 12 januari vond de première plaats in de vorm van een dubbele introductie-voorstelling voor Rotterdamse klub- en buurthuiswerk(st)ers en leerkrachten middelbaar onderwijs.

De net vijftienjarige Paula en de bijna zestienjarige Paul zitten op dezelfde school. Door een schoolfeestje worden ze verliefd op elkaar. In flash-backs worden aan de hand van potentie-problemen van Paul (hij krijgt in de meest ongelukkigste situaties - het zwembad - een stijve) en de problemen van Paula met haar (te) dikke kont, de begrippen aftrekken en vingeren gerelativeerd. Paul verdenkt vervolgens zijn vriend Ronnie van flikkerpraktijken. Wanneer ze daarover staan te bekvechten, waarbij ook 'jongensspelletjes' als pikkie-kijken ter sprake komen, komt de acteur tussenbeide die als een soort 'spreekstalmeester' de diverse scènes aan elkaar praat. Paul en Ronnie verdwijnen van het toneel, waarna de 'spreekstalmeester' zich rechtstreeks tot het publiek richt en zich als "66k zo'n flik-

ker" bekendmaakt. In een lied, waar menige flikker-aktivist nog wat van kan leren, klaagt hij de maatschappij aan die hem voortdurend dwingt "incognito aan de verkeerde kant leven" (...).

De volgende scene speelt op het schoolfeest. In een soort boksreportage, compleet met vertraagde beelden, verslaat de 'spreekstalmeester' de toenadering van Paul en Paula.

In een haarscherpe dubbel-scene wordt vervolgens het verschil in benaderingswijze van de respectievelijke ouders getoond bij de thuiskomst van hun kinderen (Paul heeft Paula na het feestje naar huis gebracht). Paula krijgt de nodige verwensingen naar haar hoofd geslingerd, Paul moet zijn vader uitgebreid verslag doen hoe hij zich wel als man gedragen heeft ("Pa wist tenslotte in zijn jeugd óók van wanten"). Een lied over dat vrijen en voelen met je vingers veel leuker kan zijn dan enkel neuken besluit het gedeelte van ongeveer één uur vóór de pauze.

Na de pauze van ca tien minuten staat gedurende nog zo'n drie kwartier het 'naar bed gaan' van Paul en Paula centraal. In een schitterende markt-kraam-scene wijst de 'spreekstalmeester' met zijn assistente het verliefde paar echter eerst op de verschillende voorbehoedsmiddelen. Na deze voorlichting presteert hij het stel om 'en publique' hun intieme toenadering te tonen. Schoorvoetend gebeurt dit ook inderdaad, maar de voorlichters worden steeds om hulp gevraagd wanneer Paul en Paula tijdens het vrijen even weer niet meer weten hoe ze nou verder moeten gaan. Uiteindelijk komt vooral Paul tot de konklusie dat tegen elkaar aan liggen en het gewone rustige vrijen veel leuker is dan de neuk-kompetitie-dwang die hem (hen?) kunstmatig wordt opgelegd.

Het debuut met dit stuk van de nieuwe (jonge) Wiedus-speelkern is meer dan aanvaardbaar. Het spel-enthousiasme werkt aanstekelijk. De bij de doelgroep vaak voorkomende problemen worden goed geprofileerd. Tot een goed overkomen van de thematiek draagt ook de mise-en-scène van Wiedus bij: de forse ironische en daardoor emotie-verzachtende rol van de 'spreekstalmeester', de prima muzikale saus door een vierkop-pige rock-groep (waarvan drie muzikanten meermalen mee-akteren) en de directe konfrontatie-techniek (flikkerlied, voorbehoedsmiddelen en de vrij-en-neuk-scene aan het slot).

Deze produktie zal slechts tot eind juni rouleren, waarna de IKON voor latere uitzending een TV-opname zal maken. Daarom is snelle boeking geboden. Wiedus adviseert deskundige (NVSH of Rutgersstichting) begeleiding rondom een voorstelling, die bijvoorbeeld zou passen binnen een thema-gebeuren over seksualiteit of vriendschap.

WIEDUS, GRAAF FLORISSTRAAT 97a, ROTTERDAM, TEL. 010 - 77 66 31.
BIJ VOORKEUR MAANDAG EN DONDERDAG TUSSEN 11.00 EN 16.00 UUR.
OF: P/A COURTINE 6, 3221 LL HELLEVOETSLUIS, TEL. 01883 - 1 43 75.

HA

Jeugdjournaal

5 JANUARI JONGSTLEDEN BESTOND HET JEUGDJOURNAAL EEN JAAR. NOG STEEDS ZONDER KINDER-PRESENTATIE (WAT OM "TECHNISCHE" REDENEN ONMOGELIJK ZOU ZIJN) EN EEN KINDER-REDAKTIERAAD DIE SLECHTS EEN ADVISERENDE FUNKTIE HEEFT.

In de januari- en maart-NIKS van de vorige jaargang besteedde Jim Schilder reeds aandacht aan deze nieuwe nieuwsvoorziening voor kinderen. Even het geheugen opfrissen. In 1973 startte CRM een onderzoek naar de wenselijkheid van een eigen TV-journaal voor kinderen, met de achterliggende gedachte het (aktuele) nieuws van de 'grote' journaals voor hen meer begrijpelijk te maken. Twee jaar later kwam het rapport met een positief advies voor een dergelijk Jeugdjournaal (van de in 1973 onderzochte kinderen was 73 % vóór een dergelijk advies). De installatie van het Jeugdjournaal vergde daarop de nodige problemen door ons bekende zuilensysteem: de TROS vreesde sociaal-ekonomische politieke indoktrinatie (je kan tenslotte beter tot dom konsumptief-koopkrachtig buisvee worden gemanipuleerd...) en de EO dacht te weinig jonge christen-zieltjes te kunnen kweken...

In januari 1980 werd het Jeugdjournaal een officiële taak voor de NOS. De doelgroep werd om ontwikkelingspsychologische redenen beperkt van tien tot twaalf jaar. De nieuwskeuze zou worden bepaald door actuele gebeurtenissen, aangevuld met speciaal voor de doelgroep interessante onderwerpen.

Achtergronden van het nieuws werden doorgeschoven naar het weekjournaal van de Nederlandse Onderwijs Televisie, gericht op dezelfde leeftijdsgroep. De berichtgeving zou zich moeten onderscheiden door eenvoudig en zonnig verklarend taalgebruik.

Tot zover ontwikkeling en voornemens. Wat is ervan terecht gekomen? Een recent evaluatie-onderzoek onder 176 Amsterdamse basisschool-leerlingen (drie hoogste klassen), bracht de volgende feiten naar voren. Het tijdstip (onder het avondeten) bemoeilijkt het kijken - inmiddels verschoven van half zeven naar tien voor zeven, 54 % kijkt soms, 39 % vaak naar het Jeugdjournaal (het gewone journaal scoort nog hoger, maar is veel moeilijker te begrijpen. Tegen de verwachtingen in kijken even veel jongens als meisjes, waardoor ook de opgedane kennis niet verschilt. De meeste kinderen vinden het programma begrijpelijk met leuke onderwerpen. Het wordt (nog) te vroeg uitgezonden, duurt te kort (nu zeven minuten - was al eerst zes minuten) en het vrolijk geïllustreerde weerbericht wordt te kinderachtig gevonden. Opvallend is dat bij de jonge kijkers de achtergrond informatie beter overkomt dan de nieuwsfeiten, waardoor het gestelde doel eigenlijk voorbij wordt geschoten. De programma-makers onthouden zich nog van commentaar en willen pas reageren wanneer volgend jaar de proef-periode van twee jaar is voltooid.

Kindervuist blijft aandrang uitoefenen om de kinderpresentatie én een actieve kinder-redaktieraad er door te drukken. Waarschijnlijk tot ongenoegen van Phé Wijnbeek, verslaggever van het journalisten-vakblad 'De Journalist', die bij de perspresentatie van het Jeugdjournaal op 18 december 1980 reeds sprak over die "door onderwijzers opgejutte Kindervuist-kinderen."

HA

Kinderfilmhuis (1)

HET AMSTERDAMSE KINDERFILMHUIS HEEFT IN FEBRUARI EEN GEVARIEERD PROGRAMMA MET ENKELE BEROEMDE UITSCHIETERS. IN VERBAND MET DE KROKUSVAKANTIE ZIJN ER EXTRA VOORSTELLINGEN OP DINSDAG DE 23E EN DONDERDAG DE 25E, WEER EVEN OPLETTEN DUS. DE AANVANGSTIJD IS ZOALS GEBRUIKELIJK OM HALF DRIE.

Wo 3 THE WINDOW (Amerika, 1949). Een spannende film over een jongen die een moord ziet gebeuren. Wanneer hij anderen over de moord vertelt, wordt hij niet geloofd, omdat hij vaak fantaseert. De moordenaars geloven hem wel en openen de jacht.
Za 6 THE CIRCUS uit 1928 met Charlie Chaplin. Toelichting overbodig. Dat geldt ook voor de film op
Zo 7: SINGING IN THE RAIN uit 1952 met Gene Kelly (Jeugdsentiment in het Kinderfilmhuis?).

Wo 10 DE KREEK VAN MALLI (Engeland, 1973) voor die mensen, die op 16 december bij de eerste vertoning niet aanwezig konden zijn.

Za 13 een Mexicaanse speelfilm uit 1955: KLEIN DUIMPJE.

Zo 14 een detective: N., EINE STADT SUCHT EIN MÖRDER uit 1931 van de beroemde regisseur Fritz Lang.

Wo 17 herleving van ander jeugdsentiment van zo'n tien jaar geleden: THUNDERBIRD 6. Een Engelse science-fiction poppen-film over een heldhaftige familie die vanaf een geheim tropisch eiland bij allerlei nood-situaties te hulp schiet.

Za 20 MATTI DE GANZENHOEDER, een Hongaarse sprookjes-tekenfilm uit 1977.

Zo 21 Stanley Kubrick's meesterwerk 2001, A SPACE ODESSEY. Een science-fiction-film over de strijd om de heerschappij tussen de mens en een dolgedraaide computer. Met deze produktie plaatst Kubrick de nodige vraagtekens bij de zich steeds meer uitstrekkende informatie-maatschappij. Een magistrale film, de moeite meer dan waard deze zondag te gaan bekijken.

Dan in de Krokusvakantie op drie achtereenvolgende dagen, di 23, wo 24 en do 25, Laurel en Hardy in WAY OUT WEST. Een wild-west-film in de slapstick-stijl van de Dikke en de Dunne uit 1937.

Za 27 de speelfilm DE WOLF EN DE ZEVEN GEITJES.

De maand februari wordt zo 28 besloten met binnen drie dagen opnieuw een reisje naar het Westen: GO WEST uit 1941 met de legendarische, niet nader te omschrijven, Marx Brothers.

HA

Lolita

NA RUIM NEGENTIEN JAAR IS DE FILM LOLITA VAN STANLEY KUBRICK OPNIEUW TE ZIEN IN HET NEDERLANDSE FILMCIRCUIT. EEN ZELDZAME GELEGENHEID, HOEWEL HET ORIGINALE BOEK VAN WLADIMIR NABOKOV WEL STEEDS VERKRIJGBAAR WAS.

In grote lijnen is de inhoud van het boek als volgt:

Humbert Humbert loopt op twaalfjarige leeftijd een blauwtje bij de evenoude Annabel. Deze klap heeft de jongen nooit kunnen verwerken. Hierdoor blijft hij zich als man erotisch aangetrokken voelen tot jonge meisjes. Jaren later vestigt de nu veertigjarige literatuur-professor Humbert Humbert zich in verband met een lektoraat in een Amerikaanse provincie stadje. Op zoek naar een kosthuis komt hij bij een huis terecht, waar de dochter van de hospita het twaalfjarige meisje Lolita is. Op slag verliefd besluit hij hier te gaan wonen. Er ontwikkelt zich een verhouding met Lolita. Zo'n drie jaar later blijkt dat het meisje eigenlijk verliefd was op TV-schrijver Clare Quilty, die door Humbert als zijn rivaal werd beschouwd. De gefrustreerde Humbert wijt de uiteindelijke mislukking van zijn relatie met Lolita dan ook aan Quilty en schiet hem dood. In feite is Quilty (wat niet toevallig lijkt op 'guilty', het engelse 'schuldig') de personificering van Humberts geweten. Quilty duikt namelijk steeds op bij het begin van Humberts erotische escapades en symboliseert daarmee Humberts innerlijke tweestrijd.

Het thema van Nabokov's boek was in 1954 nogal tegenstrijdig met de toen erg fanatiek opererende en machtige fatsoens-groeperingen, waardoor tal van vooraanstaande Amerikaanse uitgevers weigerden. Pas een jaar later ging de Franse Olympia-Press wel tot uitgave over. Uiteindelijk vond ook in Amerika het boek zijn weg naar de lezers (in 1958 verscheen toch een Amerikaanse uitgave). Drie jaar later besloot regisseur Stanley Kubrick tot verfilming van het boek. Nabokov zelf werd voor het scenario gevraagd. De veertienjarige Sue Lyon speelde naast James Mason de hoofdrol, met Peter Sellers als Quilty en Shelley Winters als de weduwe-hospita. In september 1961 flopte de film in Nederland, hij draaide slechts twee weken. Nu is de film terug.

Voor inlichtingen of de film eventueel bij u in de buurt gaat draaien, kunt u contact opnemen met THE MOVIES - AMSTERDAM, telefoon 020 - 245790.

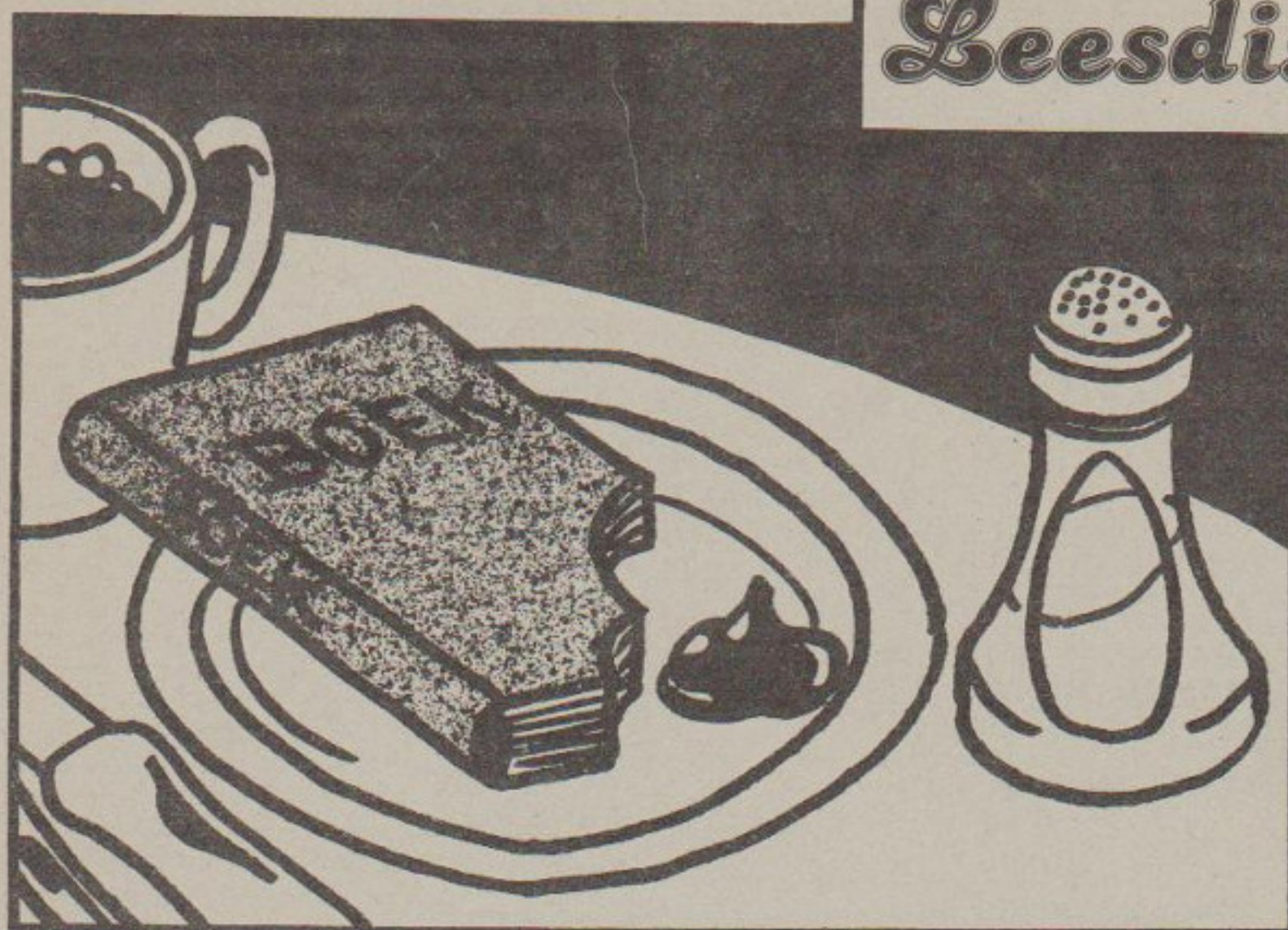
HA

Kinderfilmhuis (2)

MET EEN TWEEDAAGS KINDERFILMFESTIVAL TIJDENS DE KERSTVAKANTIE IS HET KINDERFILMHUIS IN UTRECHT GEOPEND.

Het is gevestigd in het theater- en expositiekompleks 't Hoogt in het gelijknamige achterafstraatje in de binnenstad (tussen stadhuis, Neude en Janskerkhof in). Voorlopig zijn er alleen elke woensdagmiddag voorstellingen, steeds om half drie. De programmering richt zich op de leeftijdsgroep van acht tot twaalf jaar. Welke films in februari vertoond gaan worden kon men ons niet tijdig melden. Dat is dus een kwestie van even ter plekke informeren.

GG

Geserveerd

door: |hans arts, bob ferguson.

Jeugd en samenleving

HET NOVEMBER/DECEMBER DUBBELNUMMER 11/12 VAN HET TIJDSCHRIFT JEUGD EN SAMENLEVING BEVAT NAAST DRIE VERHELDERENDE ARTIKELLEN OVER DE PROBLEMEN VAN DE IN ONS LAND KLEMZITTENDE TWEEDE GENERATIE TURKEN EN MAROKKANEN, EEN VERSLAG VAN GUUS VAN DER VEER OVER DE ERVARINGEN VAN HOMOSEKSUELE LEERLINGEN EN DOCENTEN IN HET MIDDELBAAR ONDERWIJS. VERDER DE GEBRUIKELIJKE GEDEGEN BOEK- EN TIJDSCHRIFTBESPREKINGEN.

Jan de Wild, sociaal psycholoog, onderzoekt de onderwijs/vormingswerk-problemen van de in ons land verblijvende Turkse en Marokkaanse jongeren. De in het geboorteland gevolgde opleiding blijkt, afhankelijk van de leeftijd van emigreren hoe hoog ook, hier van weinig waarde te zijn. Het leren van Nederlands wordt dan als breekpunt voor een carrière o.g. een maatschappelijke acceptatie gezien. Na verloop van enige tijd ervaren de buitenlandse jongeren echter dat ze ondanks alle studiedrift voorbestemd zijn hier ARBEIDERS te blijven (klasse-probleem). De meisjes blijven door de opgedrongen verzorgende rol en de onthouding van sociaal verkeer analfabeet.

B.Lysen-Kist, psycholoog, belicht het spanningsveld tussen de in Nederland in het algemeen op persoonlijkheidsontwikkeling gerichte opvoeding en de Islam-opvoeding, die slechts éénzijdig de rol van een ieder gezins- of groeps-lid vastlegt.

Henk Meiburg, recreatie-socioloog, onderzoekt het vrije tijds-gedrag (rekre-

atie, sport en edukatie) van de Turkse gemeenschap in twee Rotterdamse wijken. Ondanks de aanwezige goede wil houdt de Islam een integratie met de Rotterdammers tegen. Door de hieruit volgende ghetto-vorming zijn de jongens nogal gevoelig voor politieke (rechtse) indoktrinatie.

Gaus van der Veer, psycholoog, wijst in zijn artikel op de verantwoordelijkheid die de (homoseksuele) leerkracht zich (juist) ten opzichte van de ontwikkeling van het zelfbeeld van hun homoseksuele leerlingen bewust zou moeten zijn. Hij draagt suggesties aan die de docenten meer houvast zouden kunnen bieden bij dit aspect van hun taak. De overheid zou een actief emancipatie-beleid moeten gaan voeren.

JEUGD EN SAMENLEVING NR. 11/12. TE BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN f 9,50 OP GIRONR. 2956320 TEN NAME VAN JEUGD EN SAMENLEVING TE UTRECHT ONDER VERMELDING VAN 11/12 - '81.

HA

Vrijbrief twee jaar jong

MET HET UITKOMEN VAN NUMMER ACHT BESLUIT "VRIJBRIEF" ZIJN TWEEDE JAARGANG. VRIJBRIEF IS DE 'AMSTERDAMSE TEGENKRANT VOOR JONGEREN' EN WIL EEN PLATFORM ZIJN VOOR INFORMATIE OVER VERANDERINGEN, VERNIEUWINGEN EN DOORBRAGEN OP POLITIEK/KULTUREEL TERREIN. OP DEZE MANIER WIL HET BLAD AANZETTEN TOT AKTIE EN VRAGEN OM SOLIDARITEIT. TUSSEN DE VERDRUKKING IN VAN ALLE 'KOMMERCEIE DISCOGLITTER-KOTSBLADEN' WEET HET BLAD ZICH AL TWEE JAAR STAANDE TE HOUDEN.

Vrijbrief is bedoeld voor

"Mensen die niet werken maar wel leven. Mensen die uit hun huis getrapt worden maar toch wonen. Mensen die dit allemaal niet meer pikken, zich organiseren met meer stumpers en dan toch sterker blijken te zijn dan 10 pelotons withelmen.

Die hopen, dat die natieshoofden allemaal in hun onderhandelingsborrel stikken, want als het aan hun ligt zal die oorlog er zeker komen.

We willen niet wachten tot we door hun machtspelletjes helemaal leeggezogen zijn. We willen alles terug wat ze van ons afgejat hebben: ONZE VRIJHEID, ONZE ARBEIDSKRACHT, SPONTANITEIT EN SEKSVREUGDE. In de arena met die uitbuiters. Pas dan zullen we echt lachen."

"Wat heeft onze generatie misdaan, dat zij nog slechts de keus heeft tussen twee bijna onbegaanbare wegen: de weg die het einde moet voorkomen, of de weg die het einde betekent?

Wij kiezen voor die eerste weg - en we zijn niet gelukkig dat we die keus wel moesten maken.

Veel mensen denken dat we een kick krijgen van het gevecht; dat we klaar-komen op foto's van stenengooiers; dat militantie onze geliefde levenshouding is. Het tegendeel is waar. Maar verzet is de enige keus die ons rest omdat verzet tegen oorlog en onderdrukking de enige levenshouding is, die je zelfrespekt overeind houdt: OPDAT DE DOOD ONS LEVEND VINDT. EN HET LEVEN ONS NIET DOOD. OORLOG AAN DE OORLOG."

Aldus het sterk gemotiveerde redaktiekollektief bij het verschijnen van nummer acht.

Vrijbrief - nummer acht heeft als inhoud:

Het politieke verzet van zwarte jongeren in Brixton-Londen; milieu-akties bij Amelisweerd (aanleg rijksweg) en Frankfurt (aanleg startbaan vliegveld); de West-europese economische crisis en de strijd van Italiaanse autonomen daartegen; voorbespreking van de dit voorjaar gaan draaiende Duitse speelfilm "Die Bleierne Zeit" over twee gezusters, die bij RAF-activiteiten betrokken raken; Groningse krakers en de ME; een nogal symbolisch verhaal over het verzet van jonge Belgische mijnwerkers tegen hun mensonterende loonarbeid; in West-Duitsland studerende jonge Perzen over de situatie in hun land Iran; het oprichten van koöperatieve kleinschalige bedrijfjes als alternatief voor loonarbeid.

Een prima aflevering met veel informatie over akties aan de basis van de samenleving met daarmee samenhangend achtergrond-nieuws, zoals dat veelal door de (kommerciële) media wordt achtergehouden.

VRIJBRIEF, ORANJE NASSAULAAN 51, AMSTERDAM.
HELE JAARGANG 1980 f 12,50 (NR. 1 VRIJHEID VAN MENINGSUITING f 3,--; NR. 2 WONEN EN KRAKEN f 3,50; NR. 3 WERKEN EN NIET f 5,10; NR. 4 SEKS EN POLITIEK f 5,10).
HELE JAARGANG 1981 f 15,-- (NR. 5 STEM-
MEN EN NIET; NR. 6 GEZONDHEID; NR. 7 AUTONOMIE; NR. 8 ZIE BOVENSTAANDE INHOUDSOPGAVE; ALLE LOSSE NUMMERS f 5,10)
HELE JAARGANG 1982 f 15,--.
ALLE PRIJZEN INKLUSIEF PORTO. HOGERE DONATIE-BEDRAGEN ZIJN VAN HARTE WELKOM.
HA

Rebel

REBEL IS, NET ALS DE ELDERS IN DEZE RUBRIEK BESCHREVEN VRIJBRIEF, EEN BLAD VOOR NIET PARTIJ- OF VAKBOND GEBONDEN JONGEREN. VERSCHIL IS ECHTER DAT ONDER DE VERZAMELNAAM VAN REBEL IN HET GEHELE LAND AUTONOOM OPERERENDE BASIS-AKTIEGROEPEN BESTAAN, DIE IJVEREN VOOR ONDER ANDERE SOCIALISME, ONTWAPENING, SCHOOLSTRIJD, VERBETERING WERKOMSTANDIGHEDEN JONGEREN ENZOVOLTS.
VAN HET ZESWEEKELIJKSE BLAD REBEL IS NUMMER NEGEN VERSCHENEN (HET DECEMBER-JANUARI-FEBRUARI NUMMER).

Dit nummer opent met een terugblik op de 21 november-demonstratie. Achtergrond informatie over de kraak half oktober van het Amsterdamse Tetterode-kompleks. Een verslag over Polen (vóór de staat van beleg), wat meer inzicht verschaft over de hypokriete rol van de Westerse kapitalistische landen met de commerciële banken voorop.

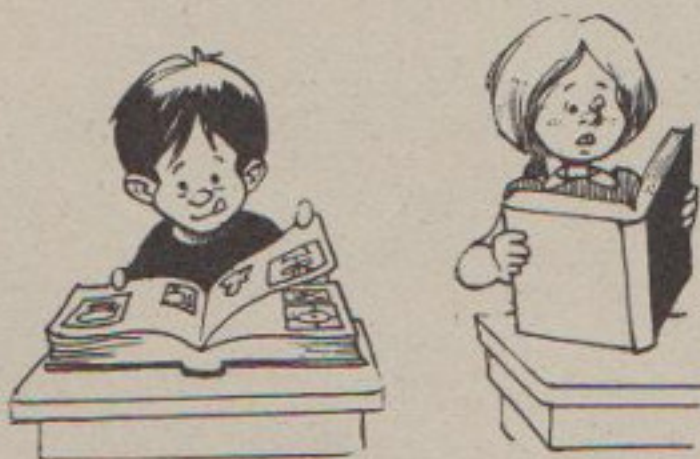
In Eindhoven bezetten Rebel-leden enige uren een school uit protest tegen de in het vooruitzicht staande jeugdwerkloosheid en de ontduiking en aantasting van de minimum-jeugdlonen. Verder een kritische doorlichting van de zo verleidelijke uitzendburo's en de werkgevers die daar gretig een beroep op doen.
Ilona (080-560474) doet een oproep om in Nijmegen een SCHOLIEREN-KAFE te beginnen.

REBEL, ST. JACOBSSTRAAT 10 - 20, 1012 NC AMSTERDAM.
ABONNEMENT 5 NUMMERS f 4,50.
STEUNABONNEMENT 5 NUMMERS f 10,--.
JAARABONNEMENT f 10,--.
STEUNJAARABONNEMENT f 15,--.
TE STORTEN OP GIRONR. 4417595 TEN NAME VAN R. BASTIAANS - JONGERENPERS, ONDER VERMELDING SOORT ABONNEMENT.
HA

Homo jaarboek

ONLANGS VERSCHENEN BIJ VAN GENNEP EEN BUNDEL ARTIKELEN OVER EMANCIPATIE EN HOMOSEKSUALITEIT ONDER DE TITEL "HOMO-JAARBOEK 1." DIVERSE SCHRIJVERS DROEGEN BIJ TOT EEN 300 PAGINA'S DIK BOEK MET LITERATUURLIJSTEN EN ADRESSEN.

"Honderd jaar lang zijn homo's met grote ogen bekeken", schrijft de redactie in een inleiding. "Onder de argusogen van de omstanders moesten ze een leven zien te leiden. Steeds stonden zij ter discussie. Het Jaarboek keert de discussies om." Wat men precies met die omkering bedoelt is mij niet duidelijk. Bedoelt men het feit dat "poten, poten en andere homo's" de discussie nu zelf ter hand nemen, of wil men ermee zeggen dat niet homoseksuelen maar homoseksualiteit, homobevrijding en homogeschiedenis worden behandeld en geanalyseerd. Hoe dan ook, als momentopname van wat er gaande is en in de nabije geschiedenis gebeurde is het boek geslaagd. Een duidelijke indeling naar onderwerp ontbreekt, en men moet maar gewoon ergens beginnen te lezen. Vanzelf komen dan wat brokken geschiedenis naar voren, een verkenning in de parlementaire politiek, een analyse van het geweld tegen flikkers en een beschrijving van wat er aan internationale beweging is. Een kroniek geeft een overzicht van belangrijke gebeurtenissen van januari 1980 tot juni 1981, terwijl over een iets langere periode kamervragen inzake homoseksualiteit zijn weergegeven.

Het is voor wie een beetje thuis wil raken in de homobeweging een nuttig boek. Voor degenen die er al in thuis zijn staat er weinig opzienbarends in, maar vormt het toch een aardig naslagwerk. De bedoeling is blijkbaar dat het boek een (jaarlijks?) vervolg zal hebben.

"HOMOJAARBOEK 1" MET BIJDRAGEN VAN O.M. JUDITH SCHUYF, ROB TIELMAN, COBY LANGENKAMP, JAN-HERMAN VEENKER EN MICHAEL DALLAS. VAN GENNEP, AMSTERDAM. 1981. PRIJS f 29,50.
BF

Kinderstem

KINDERSTEM 5 IS UIT. NIET AL TE DIK DIT KEER, MAAR WEL VERZORGD.

Eigenlijk vind ik het verbazend dat er de laatste tijd niet zoveel kopij binnenkomt bij de redactie van de Kinderstem, het enige blad dat echt helemaal door kinderen verzorgd wordt en in heel Nederland verkrijgbaar is. Misschien komt het nog los als deze Kindervuist-uitgave binnenkort net als NIKS in een aantal boekhandels komt te liggen. Maar het is wel te hopen dat

die boekhandels het dan op een handige plaats neerleggen. Ergens waar kinderen hem tegenkomen.

In het vijfde nummer staan allerlei (meestal korte) stukjes die weergeven waarmee men bij Kindervuist bezig is. Zo blijken volwassenen nog steeds een hardnekkige neiging te vertonen om kinderen met smoesverhaaltjes af te schepen. Ook zij die zich speciaal met kinderen bezig moeten houden, zoals de mensen bij het Jeugdjournaal en bij de Kindertelefoon, waar verteld werd dat je "een diploma moet hebben" om achter de telefoon te kunnen zitten. Een commissie die al twee jaar bezig is een wet voor te bereiden die regelt hoeveel speelruimte er verplicht moet komen bij de bouw van woonwijken, maakt het wel helemaal bont. De commissie blijkt nog vrijwel niets anders gedaan te hebben dan zichzelf steeds ingewikkelder en onbereikbaar te maken.

Verder wordt in deze Kinderstem nog geschreven over onder andere pleegouders, kernwapens en Amnesty International. Opdat ook blinde kinderen mee kunnen doen, wordt Kinderstem 5 op een bandje ingesproken. Ook zijn de troonredes uit het vorige nummer alsnog in braille uitgegeven.

KINDERSTEM 5, PRIJS: f 1,75. ABONNEMENT (6 NUMMERS): f 20,--. POSTBUS 255, DOORN.
HA

Kinderarbeid....

nu nog

JAMES CHALLIS EN DAVID EILLIMAN SCHREVEN IN SAMENWERKING MET DE ANTI-SLAVERNIJ-VERENIGING EEN BOEK OVER KINDERARBEID.

Het blijkt dat arbeid door kinderen nog volop voorkomt in niet alleen het Midden-Oosten, Centraal- en Zuid-Amerika, Azië en Afrika, maar ook in Europa en de Verenigde Staten. Er is een hoofdstuk gewijd aan de kinderarbeid in België (van 1800 tot 1914) en in Nederland (van 1500 tot 1900). Het boek bevat veel foto's en een overzicht van de acties, die gevoerd zijn tegen deze misstanden.

KINDERARBEID...NU NOG, JAMES CHALLIS EN DAVID EILLIMAN, UITG. FUTILE ROTTERDAM. PRIJS f 19,50.
HA

Snoepgoed

hans arts, gorrit goslinga, jan wander.

Spijbelaars

VRIJDAG 11 DECEMBER VORIG JAAR OPENDE DE AFDELING DAGOPVANG VAN HET PSYCHOLOGISCH PEDAGOGISCH INSTITUUT (PPI) TE AMSTERDAM EEN NIEUW HUIS. HIER WORDEN JONGENS EN MEISJES OPGEVANGEN DIE NOG WEL LEERPLICHTIG ZIJN, MAAR NIET MEER NAAR SCHOOL GAAN ONDAT ZE HET NIET MEER ZIEN ZITTEN.

Het instituut "onderwijs/school" zal altijd wel ter discussie blijven staan. De huidige economische recessie maakt de jeugd al op basisscholen onzeker over hun toekomst. Velen zetten in een struisvogelmentaliteit de blik op het dichtsbijzijnde schoolboek en hun verstand op zoveel en zo goed mogelijk leren, teneinde te redden wat er te redden valt. Een andere groep wil niet meer theoretisch leren, maar handarbeid verrichten om zo zo snel mogelijk te kunnen gaan werken en onafhankelijk (?) te worden (de ene afhankelijkheid inruilen voor de andere?). Bij een recent onderzoek onder eerste klassers van het lager beroeps onderwijs blijkt zich al binnen vier maanden de houding tegenover deze nog verplichte studie te hebben afgetekend: meestuderen of 'les-ondergravend' gedrag. Nog een andere groep onttrekt zich geheel en gaat spijbelen. Sommige opleidingen noemen percentages van 10 %. In de grote steden kunnen de daarvoor aangestelde ambtenaren het spijbelen niet meer bijhouden.

Het Amsterdams Psychologisch Pedagogisch Instituut (PPI) houdt zich sedert 1977 bezig met de opvang van deze spijbelaars of school-dropouts. Per jaar worden zo'n 125 jongens en meisjes in de leeftijdsgroep van 13 tot 18 jaar opgevangen. Met de opening van het

pand aan Prinsengracht, een voormalige staalfabriek, heeft het PPI de beschikking gekregen over een vijfde afdeling. In het opvangcentrum terechtkomende spijbelaars moeten het eerste jaar door de week 's middags van twaalf tot vijf aanwezig zijn. Het eerste kwartaal wordt besteed om binnen een groep van zo'n twaalf mede-spijbelaars elkaar te leren kennen. Na deze drie maanden maakt de jongere een keuze welke school of scholingsmogelijkheid onderzocht wordt, in welke daarbij horende vakken hij/zij zich wil verdiepen en welke andere dingen gedaan zullen worden. Mogelijkheden zijn daarbij naast de gewone schoolvakken en sport, onder andere dingen met je handen maken, fotograferen, zeefdrukken maken, tekenen, schilderen en muziek. Maar ook gezellige dingen als sjoelen, pingpongen, plaatjes draaien en pannekoeken bakken, waardoor je heel best ook belangrijke sociale vaardigheden kunt leren. Wanneer uit al deze mogelijkheden de individuele keuzen zijn gemaakt, worden deze vastgelegd in een 'kontraakt'. De aanwezige leerkrachten controleren of de jongere zich aan de zo vastgelegde afspraken houdt. Deze individuele begeleiding resulteert doorgaans binnen zo'n twee jaar in een door de jongere weer gaan volgen van een 'gewone' opleiding.

Koördinator Slok van het PPI gelooft niet in ongemotiveerde kinderen: "Ze hebben allemaal iets graag willen doen, maar ze hebben nergens meer zin in gekregen. Dat is grondig de bodem in geslagen." Nu zijn deze kinderen nog leerplichtig. Afschaffing van de leerplicht biedt volgens Slok óók geen oplossing: "Het alternatief, leuk en nuttig werk, is er niet. Wat dat betreft staan we met de rug tegen de muur. De school en de maatschappij laten kinderen die niet schools willen leren in

de kou staan. Het enige wat de leraren doen is op de leerlingen kankeren. Die kinderen komen in verzet tegen de situatie op school en wij noemen dat 'ongemotiveerd zijn'. Alleen maar omdat ze niet precies willen wat wij goed voor ze vinden." Slok pleit daarbij voor heel andere schoolsystemen, meer leerling-interesse-gericht.

Slok's woorden worden onderschreven door een zeventienjarige ex MAVO- en huishoudschool-leerlinge: "School is net een gevangenis. Je komt binnen, zitten, je mond houden, armen over elkaar en luisteren naar wat zij te vertellen hebben. Je een beetje de grond indouwen, dat kunnen ze. Ze kunnen alles tegen jou zeggen en jij kunt niets terugzeggen."

Een veertienjarige jongen, derde klas MAVO, omschrijft het nog scherper: "De leraren moeten zich wel een beetje gedragen. Niet de hele tijd over één ding praten. Ze moeten ook met de kinderen discussiëren, ze vragen hoe zij het zouden doen, want dan leren ze het veel beter. Dat merk je als je een werkstuk maakt. Die afwisseling, dat is veel leuker."

HA

Mishandeling

DE VARA-RADIO BESTEEDDE OP 6 JANUARI IN DE PROGRAMMA'S "HOOR HAAR" EN DE "RADIO-RECHTBANK" AANDACHT AAN DE MISHANDELING VAN TWEE MEISJES DOOR HUN RESPEKTEVELIJKE OUDERS. UNIEK VOOR DE NEDERLANDSE RECHTSPRAAK IS DAT HET JONGSTE MEISJE HAAR OUDERS NU VOOR DE RECHTBANK WIL DAGEN.

In het programma Hoor Haar vertelden de meisjes, Christiane van 16 en José van 20 jaar, over hun ervaringen. José d'r ouders maakten van de mishandelingen bandopnamen, die ze later met kennissen afdraaiden om het gillen van hun dochter nog eens te kunnen horen. Christiane werd door haar vader met een riem geslagen. Vanaf haar achtste jaar dwong hij haar regelmatig tot seksueel contact, waardoor ze ontzettend bang is geworden.

Beide meisjes zijn weggelopen en hebben zich na opvang in een crisiscentrum tot de bekende vertrouwensarts Koers gewend.

José is nog niet uit de innerlijke tweestrijd of ze haar ouders zal laten vervolgen.

Christiane heeft die morele stap tot een rechtszaak wel gemaakt, om zo "genoegdoening te krijgen, door vooral haar vader te laten voelen, wat zij zelf allemaal heeft doorgemaakt en gevoeld."

In VARA's radio-rechtbank bespraken de programmakers, Christiane en haar advocaat, José en vertrouwensarts Koers samen met een officier van justitie en een kinderrechtter de mogelijkheden voor deze rechtszaak.

In eerste instantie trachtte de officier (echter kansloos) op het gemoed van Christiane in te werken. Hij vroeg hoe haar broers en zussen opgevangen zouden moeten worden, wanneer haar ouders hetzij gevangenisstraf zouden uitzitten, hetzij uit de ouderlijke macht

gezet zouden worden. Strikt juridisch erkent de officier dat deze zaak bij een rechtbank aanhangig gemaakt kan worden, omdat mishandeling van kinderen strafbaar is. Er bestaat echter geen jurisprudentie van zaken, waarbij mishandelde kinderen hun ouders om deze reden aanklagen. Zowel de officier als de kinderrechtter zagen problemen rond een éénduidige bewijsvorming. Dit bewijs kan namelijk in strikt medische zin evident zijn, bijvoorbeeld gekonstateerde psychische gevolgen en/of uit- en inwendig (röntgen-foto's) letsel, maar dat betekent nog geen juridisch bewijs. De als dus bewezen mishandeling behoeft niet door de ouders te zijn gepleegd. De officier en de kinderrechtter zullen dan de verklaringen van de kinderen leggen naast die van hun ouders. Hiermee komt het eigenlijke knelpunt in beeld. Uit de uitspraken van beide justitie-mensen bleek duidelijk dat zij in de dan ontstane één-tegen-één-stelling eerder waarde zullen toekennen aan de verklaring van de ouders (die uiteraard nooit de mishandeling zullen toegeven) dan aan die van de kinderen.

Met andere woorden: ondanks evident bewijs worden wéér kinderen in hun mening niet serieus genomen. De aanwezige vertrouwens arts Koers wees in dit verband op de sociale meldingsplicht van (kleine) leefgemeenschappen (straat, buurt, school) bij in enigerlei mate aantoonbare kindermishandeling. Het welslagen van deze unieke rechtszaak zal een test-case zijn of justitie inderdaad de belangen en gevoelens van kinderen in deze serieus neemt.

HA

Slachtoffers

DE IN 1979 ONDER VOORZITTERSCHAP VAN DE AMSTERDAMSE OFFICIER VAN JUSTITIE MR. L. DE BEAUFORT INGESTELDE WERKGROEP 'AANGIFTE SEKSUELE MISDRIJVEN' HEEFT OP 22 DECEMBER VORIG JAAR HAAR EINDRAPPORT AAN DE MINISTERS DE RUITER (JUSTITIE) EN VAN THIJN (BINNENLANDSE ZAKEN) AANGEBODEN.

Het rapport komt tot de konklusie dat aandacht voor de slachtoffers van seksuele misdrijven belangrijker is dan de opsporing van daders. Vrouwen, die van een seksueel misdrijf melding maken bij de politie moeten kunnen rekenen op een begripvolle benadering door de justitiële instanties. Liever een strafzaak minder dan een slachtoffer, die onder invloed van misdrijf en onderzoek een trauma oploopt. De werkgroep stelt dientengevolge voor dat één rechercheur de gehele zaak behandelt en voorzichtig het slachtoffer op het verhoor voorbereidt. De opleiding van de politiefunktionarissen moet bijdragen aan het inzicht dat een vrouw die een geweldsmisdrijf aangeeft serieus genomen moet worden. Tot zover het rapport.

De aanbevelingen van het rapport zijn in die zin interessant omdat gekonstateerd wordt dat de handelwijze van politieke en justitiële instanties in

dezelfde mate traumatiserend kan werken als de seksuele (gewelds)ervaring. Trekken we deze redeneertrant door naar bij justitie bekend rakende pedo-kontakten, dan is een voorzichtige konklusie dat kinderen veel minder snel aan een (traumatiserend) verhoor onderworpen zouden kunnen worden. Versluierend werkt hier echter wel dat het in het rapport duidelijk om inbreuken op de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van de (vrouwelijke) slachtoffers gaat. Uiteraard moeten evengoed gewelddadige pedo-kontakten strafbaar blijven waardoor verhoor van het kind onvermijdelijk wordt. Bij 'goedaardige' pedo-kontakten zou het echter mogelijk kunnen worden verhoor enzovoort achterwege te laten. Het is interessant te volgen of deze redeneerlijn zich inderdaad bij de justitiële instanties zou aftekenen en tot andere handelwijzen ten aanzien van pedo-kontakten zou leiden. We houden u op de hoogte.

HA

Duits gehijg

OF DE LP NOG TE KRIJGEN IS WEEET IK NIET. ZELF KWAM IK HEM TEGEN IN EEN RAMSJBAL VOOR EEN RIKS.

Het betreft een produkt van de Münchener popgroep 'The Groovies', vier knullen van zo te zien rond de veertien: Norman Thelen, Rommi Schwartz, Tobbi Schartz en Ronald Homburg. Breed grijnzend kijken ze je aan op de bijgevoegde 40 x 40 poster. Stelt het muzikaal allemaal niet zo bar veel voor (een soort versnelde hoempadeunen met bublegum- en new wave-invloeden), het tekstenmateriaal is wel ongeveer het gewaagdeste sinds 'Je t'aime - moi non plus' van Jane Birkin en Serge Gainsbourg. Het is te macho om het emancipatie te noemen, maar jeugdseks is wel het trefwoord voor de gehele plaat. Tobbi opent nog bescheiden met "Boys ride bikes and girls wanna dance": de meisjes zien me nog als een spelend kind omdat ik niet dans, maar ik heb wel degelijk belangstelling voor ze. Maar in het tweede nummer pakt Norman al volledig uit met "Pineapple kisses". Slechts een citaat: "Activity, activity, activity - (hijg-hijg-hijg) - come on and shake the lemon tree". Nog twee nummers verder bezingt het spettertje Rommi even uitdagend als waarschuwend zijn "Velvet stiletto". Dat Ronald kant twee opent door "Nadia with the sad brown eyes" met hese stem uit te nodigen zijn rug te krabben mag hierna een bescheiden verzoek heten. "THE GROOVIES" KWAM UIT IN JANUARI 1981 OP JUPITER/JEANS RECORDS, PLAATNUMMER 6.24635

GG

Jeugdraad

OP DINSDAG 5 JANUARI WERD IN OVERSCHIE (EEN GLOEDNIEUWE DEELGEMEENTE VAN ROTTERDAM) EEN JEUGDRAAD INGESTELD.

Deze jeugdraad is samengesteld uit vijfde- en zesdeklassers van vier van de acht basisscholen die deze deelgemeente rijk is. In de eerste plaats is dit projekt bedoeld om de kinderen wegwijs te maken in de bureaucratie van Rotterdam. Zij zullen door deze jeugdraad te maken krijgen met vergaderstechnieken en de wijze waarop de gemeente Rotterdam haar beslissingen neemt. Daarbij zullen de jeugdraadsleden hun ideeën kenbaar kunnen maken aan een afgevaardigde van de deelgemeenteraad.

Met andere woorden: deze jeugdraad is een goed opgezet spel, waarbij de kinderen de illusie krijgen voorgeschoteld, dat zij iets in te brengen hebben, terwijl het niets anders inhoudt dan een manier om deze kinderen aan te passen aan en in te kapselen in de grote wereld van de bureaucratie. Het idee van een jeugdraad is op zich een goed initiatief, maar waarom krijgt de jeugdraad geen stemrecht in de deelgemeenteraad? Het is bovendien onbegrijpelijk, dat slechts de helft van de basisscholen aan de verkiezingen van de jeugdraad deelnamen. Leerlingen van de niet deelnemende scholen wisten niet eens dat zij ook aan de verkiezingen hadden kunnen deelnemen!

JW

Radio BM

DE BELANGENVERENIGING MINDERJARIGEN BM (DE VAKBOND VOOR JONGEREN IN KINDER-BESCHERMINGS-TEHUZEN EN EEN VAN DE PARTICIPANTEN IN KOMITEE KINDERVUIST) HEEFT VANAF 15 JANUARI VAN DE VPRO WEKELIJKS EEN KWARTIER RADIO-ZENDTIJD GEKREGEN.

In de eerste uitzending op vrijdag 15 januari werd een opsomming gegeven van de voornaamste actiepunten van de BM:

- afschaffing isoleercellen (omschreven als "een stuk hol beton"), waardoor groepsleiding en/of psychiater alle macht ongestraft kunnen uitoefenen;
- het als onrechtvaardig ervaren voor 2/3 afstaan van buiten het tehuis verdiende loon aan de tehuisleiding;
- inzicht in rapporten en andere documentatie die over de jongeren geschreven worden;
- verkleining groepsomvang (van 12 naar 8 personen) én meer groepsbegeleiding (van 1 à 2 naar 4);

De BM heeft nu over het gehele land 12 afdelingen en is telefonisch bereikbaar: 070 - 65 59 30. Voor informatie van/voor de radio-rubriek: Radio BM, postbus 11, Hilversum. De tien mini-uitzendingen (tot 19 maart) zijn elke vrijdagavond te beluisteren op Hilversum 3 in het begin van de Radio Nieuw - uitzendingen van half negen tot tien uur.

HA

JEP**stichting jep eindhoven**

postbus 440 5600 AK eindhoven telefoon 040 - 418260 postgiro 3300542

voor meer informatie over
onderstaande artikelen,
kortingen, verzendkosten etc
even telefonies contact
opnemen met nr. 040 - 418260
Heb je een idee over nieuw
of meer infomateriaal, laat 't
ons weten.

POSTER

deze fraaie fotoposter,
vierkleurendruk op het
formaat 40 x 60 cm is
nog steeds verkrijgbaar
verzending in stevige
koker.

prijs: **1.50**

verzendkosten:
1 - 3 stuks 3,50
4 - 15 stuks 8,--

bestelnr. 101

BAAS IN EIGEN BROEK**BUTTON** in vijf verschillende teksten

nr 201: KINDERLOKKER MAG IK MEE ?
nr 202: KINDERSEKS VRIJ
nr 203: KIND WAT BEN JE LIEF
nr 204: JONG GELEERD OUD GEDAAN EN SEKS DAN ?
nr 205: HEEFT EEN KIND GEEN RECHT OP SEKS ?

prijs per stuk: **1.50**

verzendkosten: 1 - 5 stuks 2,50; 6 - 15 stuks 3,50

BROCHURE "LEER ZE VRIJEN... niet af."

Informatiebrochure voor seksuele opvoeding van kinderen.
Geïllustreerd, 20 pagina's, formaat A 5.

Bestelnr. 301, verzendkosten: 1 ex. 1,50; 2 - 10 ex. 2,50

prijs: **1.-****stickers** 12 stickers, 2 x 5 verschillende teksten

op 1 vel, rond, 5 cm doorsn., bestelnummer 401.
--heeft een kind geen recht op seks?--vrij ook eens met
je kind--kinderlokker mag ik mee?--kinderseks vrij--
kind wat ben je lief--jong geleerd oud gedaan en seks
dan?--

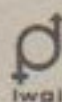
verzendkosten: 1 - 5 vel 1,50; 6 - 15 vel 2,50, prijs **1.-****INFOMAP**

"DE WET KENT GRENZEN, DE LIEFDE NIET"

In deze map zijn een aantal artikelen opgenomen rond
de thema's kinderseksualiteit en pedofilie. 48 pag.
A.4. geïllustreerd. Een uitgave van NVSH-LWGJ
bestelnr. 501.

prijs: **3.50**

verzendkosten: 1 ex. 3,--

RAPPORT LEEFTIJDGRENZEN IN DE ZEDELIIKHEIDS-
WETGEVING, bescherming of bedreiging ?

rapport van de NVSH-LWGJ over de noodzaak tot verande-
ring van de zedelijkheidswetgeving. 48 pag. A.4.

Derde druk, bestelnummer 601, prijs: **7.50**

verzendkosten: 1 ex. 3,--

PEDOFILIE GG pamflet nr. 4. Nu al de 2e

druk van deze uitstekende folder, met daarin adviezen
aan ouders, kinderen, onderwijzers en pedofielen. Geeft
eerlijke en goede informatie. bestelnr. 701.

prijs: **1.50**

verzendkosten: 1 ex. 1,50; 2 - 10 ex. 2,50.

BOEKEN**BOEKEN****SEKS IS MEER...dan recht op en neer.**

Voorlichtingsboek voor jongeren, waarin ook uitgebreid
wordt stilgestaan bij andere seksuïtingen naast de
"normale" heterofiele gedragingen. Een erg goed
boek. Met veel foto's en tekeningen.

184 pag.

formaat 15 x 22 cm

bestelnummer 801

verzendkosten: 1 ex. 5,--

prijs: **8.50****VIES IS LEKKER.** Ivan Wolffers.

Het betere voorlichtingsboek voor kinderen. Niet
alleen maar informatie over kindertjes maken, maar
echte eerlijke informatie over alles wat met seks
te maken heeft.

Geschreven in een voor kinderen niet alleen begrij-
pelijke, maar vooral aantrekkelijke stijl.
Geen moeilijke foto's, wel leuke, duidelijke
tekeningen.

Kortom, het voorlichtingsboek voor kinderen van nu.
Geïllustreerd, 96 pagina's

formaat 13 x 21 cm.

bestelnummer 802.

verzendkosten: 1 ex. 5,-- prijs: **15.-****EN ME VRIENDJE HOUDT VAN MIJ**

Seksuele ervaringen in je jeugd? De meeste mensen
zijn ze "vergeten" zodra ze volwassen zijn.

In dit boek komen 23 mensen aan het woord, die
vertellen van hun ervaringen op seksueel gebied
voor hun zestiende jaar.

Positieve, negatieve ervaringen. Homofiele, heterofiele,
pedofiele ervaringen, incest, alles komt aan de orde
in dit boekje.

Beslist de moeite van het lezen waard.

Een uitgave van de stichting uitgeverij NVSH.

128 pagina's formaat A.5.

Nu al de tweede druk.

bestelnummer 803.

prijs: **13.-**

verzendkosten: 1 ex. 3,--

WAT DOE JIJ MET MIJN KIND? Sytze van der Velde.

In dit dagboek, dat Sytze vijf jaar geleden in de
gevangenis schreef, komen op indringende wijze alle
problemen rond pedofilie naar voren; het totaal niet
geaccepteerd en begrepen worden door de maatschappij,
de dubbelzinnige houding van Justitie en de conflicten
met ouders en opvoeders. Hoewel geschreven binnen de
beklemmende muren van een cel, reikt het blikveld van
de schrijver verder dan zijn eigen situatie: zijn boek
is tevens een pleidooi voor meer begrip, voor het
wegnemen van hardnekkige vooroordelen, die bij veel
mensen leven. In het boek is een bijdrage opgenomen
van de sociaal psycholoog Theo Santfort, alsmede een
literatuur- en adressenlijst (voor Ned. en België).

128 pagina's formaat 12 x 20 cm.

bestelnummer 804

verzendkosten: 1 ex. 3,-- prijs: **14.90**

----- PRIJSWIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN -----

BESTELLEN:

van deze artikelen kan op twee manieren:

1. door storting van het verschuldigde bedrag op giro nr. 3300542 t.n.v. stichting jep eindhoven, pb 440 eindhoven
2. per brief. Sturen aan st. jep eindhoven, postbus 440, 5600 AK eindhoven. Vermeld duidelijk aantal en bestelnrs.
Sluit in de brief een girobetaalkaart, betaalcheque of eurocheque bij. Brieven zonder betaalcheques worden
niet in behandeling genomen. Het acceptgirokaartsysteem is dus vervallen.

VERGEET DE VERZENDKOSTEN NIET BIJ HET TOTAALBEDRAG OP TE TELLEN! Een bestelling dient minstens 5,- (incl. porto)
te bedragen. Bij afname van meerdere exemplaren kan in veel gevallen korting worden gegeven. Informeer telefonies.

N.B. AAN VERZENDKOSTEN BEHOEFT PER BESTELLING NOOIT MEER DAN f.7,50 BETAALD TE WORDEN.

22NIKS
1982
nr.2

Plakplek

Bartje: Mammie, ik moet zo nodig.
Moeder: Wacht even, ik loop zo met je mee.
Bartje: Nee, oma moet het doen.
Moeder: Waarom moet oma het doen?
Bartje: Haar hand bibbert zo lekker.

Wij, een aantal vrouwen uit de NVSH en een aantal studenten uit Amsterdam, zijn bezig met de problematiek van vrouwen en pedofilie. We denken dat meer vrouwen hiermee bezig zijn. Het lijkt ons goed ervaringen uit te wisselen en eventueel trachten te bundelen. Daarom organiseren wij op zaterdag 17 februari om 20.00 uur een bijeenkomst

(Ook voor verdere inlichtingen) graag opgeven bij:
Jos 020-834108
of Gitta 053-772401

RECTIFICATIE:
Het telefoonnummer van de nieuwe kindertelefoon in Den Haag is:
070 -92 42 42 (en niet 724242, zoals in het vorige nummer stond).

MMMSCHLMMACKK

Rikje gaat met zijn vader naar het naaktstrand en vraagt: Pappie, waarom hebben sommige meneeren een groot piemeltje en anderen een kleintje? Tsja, och, hum, euhh..... Nou, kijk, sommige mensen zijn arm, en andere mensen zijn rijk. Zo, ga nu maar lekker spelen. Even later komt Rikje opgewonden terug, en zegt ademloos: Pappa, pappa, ik zag net in de duinen een man die was heel arm. Toen zag hij mij en hij werd opeens héél rijk!

een groet van onze Zuiderburen

SWB
372

(In België komt SWB, 372 overeen met WvS 247 in Nederland. In beide artikelen worden seksueel contact tussen kinderen jonger dan 16 jaar en volwassenen verboden.)

Agenda

OA = Open Avond

Tenzij anders vermeld beginnen de bijeenkomsten om 20.00 u. en worden ze gehouden op de adrese die in de adreslijst bij de betreffende plaatsen zijn vermeld.

februari

- 2 Spreekuur Groningen, Kraneweg 56
- 3 Inloopavond Venlo
- 4 OA Rotterdam
- 6 WOPJE-vergadering, NVSH-pand, Wittevrouwensingel 100, Utrecht, 10.30 u.
- 10 OA Den Haag
- 12 OA Utrecht
- 12 OA Zaandam
- 15 OA Nijmegen, Bloemerstraat 90
- 16 OA Amsterdam
- 17 Inloopavond Venlo
- 26 OA Deventer, Smedenstraat 98

maart

- 2 Spreekuur Groningen, Kraneweg 56
- 3 Inloopavond Venlo
- 4 OA Rotterdam
- 6 Verenigingsraad en aansluitend VR-weekend NVSH, Jeugdherberg "De Heidebloem", Soest. Thema: Werkdefinities Emancipatie, Gemeenschap en Seksualiteit".
- 10 OA Den Haag
- 12 Thema-avond AWG Utrecht, film: "Je bent niet alleen".
- 12 OA Zaandam
- 15 OA Nijmegen, Bloemerstraat 90
- 16 Symposium AWG Venlo (zie p.14), Gemeenschapshuis "De Staay", Witherenstraat 68, 9.30 u.
- 17 Inloopavond Venlo
- 21 Dag over sekstoerisme, tropenmuseum, Amsterdam (nadere gegevens ontbreken).
- 26 OA Deventer, Smedenstraat 98

april

- 1 OA Rotterdam
- 6 Spreekuur Groningen, Kraneweg 56
- 7 Inloopavond Venlo
- 8 OA Utrecht
- 8 OA Zaandam
- 14 OA Den Haag
- 19 OA Nijmegen, Bloemerstraat 90
- 20 OA Amsterdam
- 21 Inloopavond Venlo
- 24 Verenigingsraad NVSH, Amershof, Shouckaertlaan 5, Amersfoort, 10.30 u.
- 30 OA Deventer

mei

- 1 WOPJE-vergadering, NVSH-pand, Wittevrouwensingel 100, Utrecht, 10.30 u.

enz...

NIKS

Postbus 6614

3002 AP Rotterdam

port payé
port betaald
UTRECHT